

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
térmetéért szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Feltámadás.

— április 11.

— Irta: dr. Ham Sándor. —

A 15-ik század elején egy an-
konai útleírón gúnyosan mosolyog-
tak, hogy görögországi és ázsiai
utjából jegyzetein kívül térképeket,
emlék-feliratokat is hozott magával.
„Az a mesterségem, — szölt ő —
hogy ha lehet: halottakat is fel-
támasszak por-ágyaikkól.”

Rómában, a Capitolium-hegyen,
a mostani múzeum második termé-
ben, egy ó-kori, fiatal római leány
nyugszik egy kőkoporsóban. A
csontváz ma is ép; arany nyak-
lánc és drágakő-tű ékíti nyakát, s
ujjain fényes gyűrűk ragyognak.
Eszembe jut Burckhardt feljegy-
zése és magyarázata: a lombar-
dai kőművesek 1485. ápr. 15-én
egy ó-kori fiatal római nőnek tel-
jesen jó karban lévő, ép holttes-
tère akadtak. A megtalált, fiatal
halott — mint a hír tovább re-
gélte — gyönyörű szép; színe
élő, halványpiros; ajkai kissé nyit-
vák, melyek között alabastrom-
fehér fogsor csillog. Felvitték a
Capitoliumra; látására búcsújárás
indult meg, s azt mondták, oly
szép, hogy ha leírnák, senki sem
hinné el. Jól mondja Burckhardt,
nem a beszédek, a hihetetlen és
lehetetlen dolog az érdekes, ha-
nem az a búcsújárókat vezérlő és
hatalmában tartó tudat, hogy ez
az ó-kori, fiatal leány százszor
szébb annál, ami most él!

A három rhodosi szobrásznak
művét, a Laokoon-szoborcsoportot-

zatot, mely az ó-kori híres kép-
faragásnak legelsőrangú alkotása,
1506-ban találták meg Rómában,
az Esquilinus-hegy lejtőjén, a Ti-
tus-fürdők közelében. S mikor a
kemény lelkű, de nagy műveltségű
II. Gyula pápa a felfedezőtől meg-
vette: amint a legnagyobb ünne-
peken szokás, örömeiben Róma
összes harangjait meghúzatta.

A képek gyanánt említett Ci-
riaco de Pizzicollí, az ankonai út-
leíró s Burckhardt szavaiban és
II. Gyula pápa harangjainak kong-
gásában egészen sajátos hang
űti meg fülünket: a lelkesülés,
bámulat, megbecsülés hangja, amely
felénk az ó-világ parancsaképen
szól: Nem a pusztulásra méltó,
hanem az örök eszmék világa a
te birodalmad; e birodalom trón-
ján az ész és szív kultusza foglal
helyet. Nem veszed észre az ő
emlékek feltámasztásában az örök
szép újjászületését? S nem érzed-e
a költő szavát: „Ki a szépért he-
vül, Istent imád!”

A mai napon, melyen a keresz-
tény világ isteni Megváltójának
feltámadását ünnepli, a hitnek, a
szívnek a kultuszát egy pillanatra
kapcsoljuk össze a tudomány és
művészet, az ész kultuszával, hi-
szen úgyis örökéletű ő már vala-
menniben; s ez létszen a mi ün-
neplésünk!

Találó vélemény, hogy ami a
világon legáldásosabb: az mind
feltámadás!

A természettudósok szerint sem-
mi el nem veszhet, feltétlen meg-
semmisülés a természetben nincs.

Gyanakodva, fűrészelve nézett a
grófné fia sötét szemébe.

— Fiam! nemesak a lelki mi-
veltség, de a születés, rang, vagyon
is kordont von az emberek között. Ad-
dig, míg a vér arisztokráciája létezik,
nincs egyenlőség, társadalmi egyenlő-
ség az emberek között. Szép is lenne,
ha pl. te a büszke, a százados mult-
tal bíró család sarja, egy egyszerű pol-
gárleány családjába házasonnál, vagy
egy katolikus Pogány egy idegen
vallású leánynyal kötne frigyét!

Pir szaladt az ifju arcába.
— Pedig anyám ilyesmi megtör-
ténhetik a mai szabadlevű világban!
— igyekezett tréfálkozni a gróf.

Az öreg nő az ifju szavaiból ve-
szélyt sejtett, s megfogva fia kezét,
maga mellé ültette őt.

— Fiam, baj van. Gyónj meg
mindent!

Béla megsimogatta anyja hófe-
hér kezét s mély komolysággal mon-
dotta:

— Igazad van. Gyónnom kell,
mert nagy a bűnöm. Megszerettem
egy leányt. Az a leány nincs az én
hitemen s kék vér sem csörgedez
ereiben s én mégis minden életör-
memet, boldogságomat fűzöm a bir-
hatásához.

A grófné száraz hangon kérdezte:
— Ki az a leány?

De van egy nagy körforgás, amely-
ben minden új életre ébred. Az
állat-, növény- és ásványvilág ele-
mei csak újból más és más alak-
ban jelennek meg, de lényegük-
ben ugyanazok maradnak mindig.
Nincs halál. — Vagy a nemzetek
történetében a csapások korát, a
közönyösséget, a tétlenséget ket-
tőzött szorgalom, elővigyázat, mun-
kakedv követi. Példáért nem kell
messzire mennem. — Ugyanez
történik a művészeteknél is. A 15.
századot az emberiség csodájának
nevezhetjük. *Halottakat* támasztott
fel, akik az akkori időkkel szem-
beszállottak. Giorgio Vasari, 16.
századbeli arrezói festő *rinascita*-
nak, újjászületésnek nevezte az új
olasz művészet megkülömböztet-
ését a középkortól; s mi a 20. szá-
zadban a francia *renaissance* szó
alatt egy óriási forradalmat értünk,
melyet az emberiség „a középkor
szelleme és hagyományai ellen vi-
selt”, bár alapját képezi e foga-
lomnak „az ó-kor tudományos és
művészi hagyatékának megmen-
tése és utánzása is.” Sőt ezzel
kapcsolatban megszólal még egy
más búbajos hang, mely éppen a
mai napon csilingel lelkünkben:
hogy annak a názáreti világtörté-
neti alaknak emlékét, eszméit két-
ezer esztendő alatt ebben a kor-
ban örököltette meg leghatalmasab-
ban szellemeinek műveivel az épi-
tészet és a festészet!

Ismeretes dolog, hogy a hus-
véti feltámadás egyházi ünnepét
külső pompával Magyarországon
kívül kevés helyen tartják meg,

Az ifju nem rejthetett el egy
futó mosolyt.

— A színakadémia kitűnő növen-
déke, különben pedig egy főbányata-
nácsos unokája, egy jó, szelid terem-
tés, kinek csak az a vágya, hogy az
én édes, kicsi párom lehessen!

— De ember! — tiltakozott a
grófné. Kevesebb lelkesedés és több
nyugalom!

Most meleg, kérő lett a férfi
hangja:

— Anyám! szeretem őt. Egybe-
forrott a szívünk, a lelkünk. Nem
kerestük egymást s mégis egymásra
akadtunk. A jó Isten akarta ezt így.
Anyám! szakítok a múltammal, le-
szek a leány kedvéért egyszerű pol-
gárember, kinek a családalapítás, s a
kicsi feleség boldogsága, az egyedüli
életcélja. Ha fejedelmi sarjak mon-
danak le a koronáért szívük válasz-
tottjéért, miért ne mondanék én is le
családom tradíciójáról? A családi név
fénye úgy sem ad igazi boldogságot.
Ha egy hozzám hasonló rangú leány-
nyal kötnék házasságot s hűtlenül
hagynám ott a leánykámot, sem béke,
sem nyugalom nem lakhatna a szí-
vemben.

— De a vallás fiam, a százados
hitünk?

Elborult lett a gróf homloka.
— Ott hagyom a hitemet, mert

még Rómában sem. De szebb
templomai nincsenek Krisztus egy-
házának sehol, szebb festmények-
ben az Üdvözítő magasztosságát
sem láthatni megörökítve sehol,
mint az örök városban. A laterani
Szent Péter, Szent Pál templomok,
a sixtusi kápolna, a pápai aláírás-
ok termének freskói, a képtárak,
vagy mint nevek: Michelangelo,
Ráfael, Bramante, Corregio — a
világ legnagyobb műalkotói végig,
követőiken a kölni dőmon át egész
Mnncásig, mind feltámasztották
a föld legnagyobb halottját —
egyik legnemesebb tulajdonságunk-
kat, lelkünk *műérzékét* ragadván
meg, hogy tudatlanságunk és két-
kedéseink labirintusából segítsenek
kijutni és műveiken is megtanulni
az isteni Mester mindent megvigasz-
taló tanítását!

Ó te szép, új életet adó renaiss-
sance!

Michelet gyönyörűen jellemzi
ezen újjászületés legmagasabb viv-
mányát. A 15. századig hol volt
az ember? A keresztény vallás mé-
labús, fájdalmas, szelid világnézete
az önmegadást, az önmegtágadást
hirdette egyik fő alapelve gyanánt.
Nemcsak a Socrates-féle „ismerd
meg tenmagadat” jeligét fogadta
el, hanem tovább ment: „aki ma-
gát megalazza, felmagasztaltatik.”
Szemeinket állandóan az örök más-
világra függesztő ezen tanítás sokak
előtt a kereszténység bölcsőjétől
kezdve az egyén jogának megta-
gadása volt. Pedig nem volt igazuk,
hiszen már Krisztus megmondotta:
„sokan vannak a hivatalosak, ke-

egy másik hitet, a leánynak hozzám
való hitét, bizalmát kell táplálnom.
Azt hiszed könnyű lesz ez nekem?
Hiszen lelki nyugalomamat áldozom
föld. De szeretek anyám, s ez a sze-
retet erősebb, követelőbb s jogosabb
minden más és nemesebb érzésnél.
Miért tagadjom meg ettől a leánytól
a szívemet, a lelkemet, mely úgyis az
ővé, s melyet visszakérni nincs erőm
s akaratom!

— Fiam! az a leány az átka
lesz életednek. Lelkedben nagy üres-
ség lesz, mert elszakadtál hitedtől,
cserben hagyta család kötelességei-
det, s ezt az ürességet sem az ő
szeretete, sem a boldogságod nem
volna képes betölteni. Te nagy érzel-
mekkel játszol! Nézz itt körül e fa-
lakon. Hitünk apostolai voltak viga-
szai százados múltunk keserű és ne-
héz perceiben, amott a szomszéd te-
remben őseid s apádnak képei sora-
koznak: mind telivér mágnás volt,
soha polgárver nem vegyült a nemes,
büszke fajba. S te most a hagyomány-
hoz, a hithez hűtlen akarsz lenni?

— Anyám! egy hálalatt, meg
szív, egy rajongó, ideális lélek fogad
majd az otthonomban. Nincs szívem,
nincs elég gyávaságom ahhoz, hogy
őt a kétségbeesésbe sodorjam!

— Egy színésznevendő, aki már

A ZEMPLÉN TÁRCZÁJA.

A szív jogaiért.

Irta: Mok Ferencz.

(Polytátás és vége.)

II.

Az öreg Pogány grófné szobájá-
ban misztikus sötétség volt. A Mária-
kép előtt piros, függő lámpa égett. A
sötétben kárpitozott falakon csupa szent
kép és feszület volt aggatva. Egy
imasszólyon térdelt a ház őszhaju,
komoly úrnője.

A méltóságos gróf úr! — jelen-
tette a komorna.

Fiatal, harminc éves férfi lépett
a szobába.

— Jó estét anyám! mondotta
vidám hangon. Még ma nem találkozh-
hattunk. Mit álmodott a múlt éjjel?

— Nem jót álmodtam fiam s most
imámban kerestem vigaszt!

Gondtalannak látszó hangon, amin
átértett némi félelem, felelt a fiatal
gróf:

— Ki adna álmokra anyám ma-
napság! az éppen oly elavult dolog,
mint például az a felfogás, hogy tár-
sadmalmi korlátok léteznek. Szerintem
az egyenlően művelt emberek, telje-
sen egyenrangúak!

Ferencz József keserűvíz

az egyedül elismert kellemes
ízű természetes hashajtószer

vesen a választottak. S így lehet megérteni, hogy „a renaissance hozta vissza az embert a világra és adta vissza a világot az embernek.” Mert a választottak aszketizmusukat mai napig megtartották. De az a végtelen gazdagság, melynek birtokosa az emberi szellem, a szív és a lélek világa, a gondolkodó képesség, az *egyén* érzete és jogainak megtudása, mámorral töltik el a világot; s mikor tetteinek és bűnhődéseinek okait már saját *magában* keresi, egyszersmind a keresztény erények lendületet nyerne lelké életében, a vallás szent eszméi a vér hevületében — mint már a kereszties hadjáratokkor — bizonyítják, hogy *lélekből és testből* vagyunk!

Tovább is ment: a természet és természetes tanulmányozása előkövetelte az emberi test szépségének a jogát. Volt már rá mester az antik-világ; e világ isteneinek, hőseinek, istennőinek, hősnőinek természethez hű, remek szobrai tanították már forma-érzetre, az emberi test külsejének a tanulmányozására; megtanulták már ekkor, hogy csak jó testben van ép lélek! Ehhez még a régi minták alapján jobban megismert természet, mely most a tudás folytán szebbnek is látszott, a természetes, ami most könnyebben megérthető volt, mint a mitológia, előkövetelte az emberi test szépségének a kultuszát. De ez nem volt támadás az egyház ellen, hanem a hit ébredésével szembe a józan ész ébredése, és ennek az egyház utjában nem állott soha. Csoda-e tehát, ha Ráfael Madonnája isteni és emberi szépségével lelkünket a mennyi trón lépcsőjéig emeli; csoda-e, ha Michel Angelo Mózes-szobra előtt két-lelket érzünk magunkban, mint Goethe Faustja: az egyik a természetes fenségét a néma ámulattal csodálja, a másikkól kitör az elragadtatás, s szinte azt kiáltja a szobor felé, amit maga az alkotó mester: *szállalj meg!*

A Vatikán antik szobor-gyűjteményeit a pápák halmozták össze, s az emberek egyaránt zárdokolnak e múzeumokba és a templomokba.

szívének első szerelmét a múzsájának áldozta föl!

— Elfogult, túlszigoru vagy anyám!
— Nem, csak igazságos! Neked nem lehet s nem szabad azt a leányt elvenned. Őseid, apáid megfordulnának sirjaikban, ha te követnéd szíved elfogult szavát. Ez ellen tiltakozik minden érzésem, józan eszem. Mint egy halottat siratnálak meg, ha ily módon kellene elveszitenem téged!

Fájdalomtól rezgett a férfi hangja, midőn anyja szemébe nézve, mondotta:

— Ha a szegény, de annál gögösebb Pogány gróf feleségül nem veheti azt a szegény leányt, akkor anyám, ő a szeretőm lesz. De róla lemondani nincs erőm!

Indignálódva rázta meg ősz fűrtait az öreg grófné.

— Fiam, ilyen beszéd!
De a férfi csak folytatta. Önkinzás volt szavaiban s mégis sebesen, izgatottan beszélt:

— Igen, ha azt a gyöngéd, finom érzésű, rajongó leányt lerántanám a bűnbé, a megvetésbe, ha bizó lelkébe, szerelmes szívébe a csalódás, a fájdalom mérgét csempészném; jobb, nemesebb lenne így a megoldás? A

Ime a szív és ész kapcsolata. Nem csoda.

A renaissance feltámasztotta az embert, de az ó-kori szépség-felfogáshoz még hozzáadott valamit: a *keresztény*-szépség ideált! S így lett művészetében kettős: irányelveire nézve antik, forrása pedig a keresztény vallás mély érdeme és fenséges eszméi. Minghetti szerint: „a szentélyben született és onnét kapott diszt és méltóságot!”

De a *Ki ma* feltámadott, az sem nem született szentélyben, sem onnét nem kapott diszt és méltóságot. Az emberfiának számára egész életén át alig volt hely, ahol fejét lehajtsa. Talán a keresztfán, ahol „lehajtotta fejét és kiadá lelkét.” Feltámadása utáni negyven-napi földi tartózkodásáról keveset tudunk; de az érző szívek kegyele az isteni Megváltó iránt, jámbor életű, őskeresztények az ő általa hirdetett vallás hajnalán is törekedtek már megmenteni mindazt az emléket, ami csak földi életével összefüggésben állott. A hagyomány alapján mondhatjuk, hogy Róma egyes templomai őrzik a betlehemi jászol néhány deszkáját, melyben született; édes anyjának, Mária-nak egy hajtfürtjét; Pontius Pilatus római helytartó házában 28 márvány-lépcsőjét, mert ezeken a lépcsőkön vitték a poroszlók Jézust a helytartó elé, mikor felelnie kellett tanításainak igazságáért. Ott van tövis koszorújának egy tövise, Szent Veronika kendője, melylyel a halálra kintott Megváltó véres verejtékét letörölte, mikor a Golgothára haladt; a kendőn láthatók Krisztus arcvonásai. Ott őrzik az emberiséget megváltó keresztfából azokat a részeket, melyeket még más templomoknak és királyoknak el nem adományoztak, s egyet a három szegből, melyekkel a megfeszítéskor kezeit és lábait keresztülverték. A trieri dómban őrzik azt a palástot, amelyre halálakor a római katonák „sorsot vetettek.” Gyermekkori anyai házat az angyalok Lorettóba vitték, s ma ott templom őrzi. Születésének és halálának helyén bazilikák emelkednek. Mindez erős hitet kívánó,

kit én becsülésem, tiszta szerelmem legmagasabb piedesztáljára akartam emelni, mert méltónak tartottam magamhoz, s akihez egész jövőndöm reményeit, vágyait kötöttem, azt rántsam arra a lejtőre, melyet meg nem érdemel? Vagy bűne, hogy szeret, oly nagy, hogy ő a legkegyetlenebb büntetést érdemli meg? A család elhidegülését, panaszos könyeit, a világ megvetését s gúnykacáját? Az, aki az én lelkemnek fele, szívem egyetlen igaz szerelme, ne a hitvesem — de a kedvesem legyen? Ó oly hiszékeny, annyira szeret, hogy ha lejtőre, örvénybe vinném is, biztató szavamra vakon követne. Férfias karakterem, tiszta érzésem ne tudjon más megoldást, mint halálosan megálázni azt, kit szeretek? Hogy ne becsülhessem én sem? Hogy legédesebb óráimban mint egy kísértés emelkedjék közénk az a kínzó tudat: nem az ideális, nemes, jó „nőt” ölelem szívemre, de a gyöngé, ingadozó, szerelmes „örök-asszonyt.” Erre tanít a hit, ily elvek vallására kényszerít családunk százados, „tiszta” multja? Mély lélegzetet vett a gróf.

Anyám! haljon meg az a szegény leány inkább erkölcsileg, mintsem,

s végül is töredékes emlékek a mai nap magasztos alakjának földi multjára vonatkozólag. Alig tudnak többet életéről is.

De annál többet beszél róla eszméinek diadala; s a millió és millió szíveken kívül megdicsőítette őt a tudomány könyvekben és a művelődés-történelem nagy jelenségei. Hol is vehettek volna a művészetek eszményibb tárgyat nála, hiszen a világ összes nagy gondolkodói sem voltak képesek annyi társadalmi érzületet, *felebaráti szeretetet* beoltani az emberiség lelkébe, mint ő egymaga. Feltámadt ő vele földi közös sorsunk megtanulása is; s a művelt emberiség, mikor a *szeretet vallásának* mai legszebb napja szórja sugárkéveit, érzi, hogy ez csak Isten áldása lehet!

Ünnep a politikában.

Irta: Bíró Pál.

Budapest, ápr. 10.

— Végre egyedül!

Gondolta Magyarország miniszterelnöke, amikor tegnap korán reggel, hat hónapos erős parlamenti és politikai küzdelem után megérkezett Rátótra. Minden politikai kíséret nélkül. Skerlecz báró, a titkára sem volt vele. Gyalogosan kísérték szolgálói a közel fekvő parkon át a kastélyáig.

Vajjon minő érzés, a nyugalmas harmóniának milyen hangulata szállhatja meg a munkás, fáradhatatlan államférfiut, amikor otthonának békés csendjébe vonul ünnepelni? És vajjon ott a szépséges fenyőfák illatának árjában elfog-e árulni a kedélye valamit abból, amit Bécs szürke falai közt nem tudhattak meg tőle ujságíró kollegáim.

Ez a kíváncsiság indított arra, hogy felkeressem a miniszterelnököt Rátóton. És így érhető majd, hogy ez a Zemplénnek szánt cikkem, amely a látogatásról referál, habár első látszatra inkább a vonal alá kívánkozik, miért bir mégis politikai vonatkozással.

Nagy államférfiak varázsa az, hogy minden lépésüknek, akár

hogy én áldozatokat hozzak érte? Ő nem kérde, mit hagy ott, ha engem követ. Ő nem siratja fényes művészalmait, enyém egészen, mindhaláláig az enyém akar lenni!

A grófné felegyenesedett. Büszkén emelte föl fejét, végig nézett fián s úgy mondotta száraz, színtelen hangon:

— A Pogányok sok százados multjában akadtak férfiak, kik gyöngék voltak, kik a házaseleten kívül kerestek boldogságot s szerelmet. De nincs a családnak történetében egyetlenegy példa sem arra, hogy egy Pogány elhagyta volna hitét, vagy faji büszkeségét.

— Értelek anyám! mondotta Béla gróf sápadt arccal.
— Itt hagylak fiam! Elmékedj azon a mit mondtam s halgass anyád intő szavára!

Béla egyedül maradt. Sötétben nézett körül a misztikus berendezésű szobán s kínos sóhaj szakadt föl a szívéből:

— Á kit én a nagy világon a legjobban szeretek, akiknek a lelkét becsülni tanultam, s a kitől nemcsak muló boldogságot reméltem, de egy nagy, örök, édes boldogságot — az

minden célzat nélkül is tett mozdulatuknak *sulyt* tulajdonit a közvélemény. A közvélemény, vagy csak éppen a zsurnaliszták? De tény, hogy amióta az ujságírás mindjobban modernizálódott, azóta sem Napoleon, sem Bismarck, sem egyetlen aktív miniszterelnök sem szabadulhatott attól, hogy a legkedvesebb hangulatát, amelynek rúgójához sokszor a politikának éppenséggel semmi köze, fel ne cicomázzák az érdekesnél-érdekesebb politikai kombinációkkal.

Sokszor mély és igaz értelmük van ezeknek a kombinációknak, sokszor azonban ártatlanul naivak. Egy azonban megdönthetetlenül áll. Hogy miniszterelnökökkel beszélni, miután előző napon ily jelentős helyzetben a királynál volt és akár egy elejtett szavából, akár a kedélyhangulatából politikai következtetést le nem vonni, ez egy ujságíróra nézve egyértelmű volna a neveltségessel. A közönség így hiszi. Hátha ez az igazság? Emberek lévén mindannyian, a hangulat szálai ugy egybe vannak fonódva, hogy a szálak közt az ügyes szemnek észre kell vennie a rúgokat. Az az ujságíró pedig, aki ilyenkor nem lát, az egyszerűen nem *tud nézni*. Ez a közönség itélete.

Nos hát mindezeknél fogva, egyelőre pusztán a tények regisztrálására szoritkozom.

Érdekesebb volt mindjárt az, hogy a bejelentésnek merev etikettje miképpen van kiküszöbölve a miniszterelnök környezetéből. Reggel nyolc óra után csesgettem be a főajtón. A miniszterelnök egy órával a megérkezése után már lent járt a gazdaságában. A szolga, akit arra kértem, hogy vinné utána a névjegyemet, egyszerűen azt felelte, hogy nincs szükség arra, mert a kegyelmes urat ott is fel lehet keresni, névjegy nélkül is. Ebből ugyan még semmiféle politikai következtetést levonni nem lehet. És eddig rendén is volna az én funkcióm.

Ott kezdődött csak, amint a miniszterelnököt megtalálhattam

legyen a szeretőm? Ne takargassam be ezt a viszonyt a társadalom csinálta paragrafusok rongyaival? Pedig ezen paragrafusnak köszönhetem, hogy nyílt homlokkal járhatok az emberek között! Hallgassak szívem örült szavára s kövessem az örökérvényű isteni törvényeket, midőn magamhoz emelve őt, egyúttal a bűnbé is rántsam? Eskü nem kötne hozzá, tanuja sem lenne szív-szerződésünknek, lelkünk frigyének, s ha van igazság az égben s boldogság a földön, úgy Mártának nagyon, de nagyon boldognak kellene velem lennie.

De nem! nem leszek önző. Az a tudat, hogy megmérgeztem, bár édes, bódító, illuziókat hozó méreggel azt a hívő, bizó teremtést — elrabolná nyugalmaim örökre. Nem hagyna még siromban sem nyugton. Isten, segíts! Adj világosságot!

Az ifju gróf letérdelt egy Krisztus kép előtt. Imádkozott. S midőn végre felemelte fejét, elszántság volt nemes, érdekes arcán.

— Forduljatok meg a sirotokban kedves, dicső őseim, de Isten sem fogom elhagyni s hű maradok Mártához.

abban a munkájában, amelyhez a politikának semmi köze, amely egy munkás életnek csodásan szép gyümölcsét mutatja: otthon az ő gazdasági életének békéjében.

Az első kérdésem politikai volt. Erre a miniszterelnök csak éppen annyit felelt, hogy ő kifejtette álláspontját legjobb meggyőződése szerint a parlamentben. Ennyi volt az egész.

És ez a válasza talán annyi világot vethet a helyzetre, hogy a parlamenti szünet óta nincs változás. De lehet, hogy ez csak éppen formális válasz. Egyébiránt sem ez volt a funkcióm. A nagy vállalkozás, hogy a hangulatból következtessék, még mindig hátra volt. Segítségemre jött a szerencsés véletlen. Hogy a miniszterelnököt éppen az ő munkás gazdasági életének esendjében találhattam. Ott, ahová hat hónapos politikai csata után a lelki harmóniának egyensúlya kísérte. Ahonnan távol viharoktól, távol hullámveréstől egy szép életnek nagyszerű emlékei az államférfi edzett — mondjuk merevebb — lelkületét is érzékenyebbé, közvetlenebbé teszik.

A miniszterelnök az ő ösmert egyéni szeretetreméltóságával azal szakította félbe a politikai kérdezősködést, hogy mivel pedig még várakoznom kell a visszafelé induló vonatra, ne beszéljünk most politikáról, és ha úgy tetszik tartsak vele, aki hat hónap óta ma van először abban a helyzetben, hogy itthon körül nézhet.

A park száz és száz színben játszó pompás fenyőerdőjében, a hatalmas kert rügyező szépségei közt szinte gyönyörűséges volt látni, hogy az államférfi lelkületét mint vonja be teljes hatalmával az otthon poézise. Ha ebből a poézisből lehet következtetni politikát, akkor én végtelenül rossz látású ember vagyok azok előtt, akik híresztelik, hogy a miniszterelnök a visszavonulása előtt van. A közvetlen szemlélet erejével úgy láttam, mintha ide éppen az erejét izmosítani jött volna, ide, ahol minden, ami a föld felett van, az ő erejének forrásaiból fakadt.

Hogy milyen küzdelem készül, e fölött vitatkozhatunk a napi politika áradatában. Majd később. Vitatkozni lehet majd arról, hogy jobb volna-e, ha visszavonulna és más valaki jönne utána? Hogy vajon az a következő másfelé fordítaná-e a kormány szekerének rudját? Vajon az ő erőgyűjtése nem készül-e arra a küzdelemre, melyet az osztrák politikával is meg kell vívni?

Sok tinta fog még elfolyni ebben a vitában. A nagy *Igazság* sejtelmes hatalma tudhatná majd megmondani, hogy merre van a helyes út és mivel kell megküzdenie egy magyar államférfiúnak, az ország első miniszterének, hogy a békés boldogulás utján vezesse ezt a sokat küzdő, szegény országot?

Tájékoztatásul.

— április 11.

Buza Barna urnak a Felsőmagyarországi Hírlap f. évi 28. számában a „Választók összeírása” cím alatt megjelent cikkére vonatkozólag annak előrebocsátásával, hogy a sátoralja-új helyi választókerület választói névjegyzékének kiigazításával megbízott I. küldöttség megbízatását az 1874. XXXIII. t.-c. intézkedései pontos betartásával teljesíti és hogy a választói névjegyzék kiigazítása az általam kibocsátott hirdetés szerint nemcsak 1903. évi április hó 2. 3. és 4. de következő napjaira is ki volt tűzve, azért mert egy 17,000 lelket számláló városban a névjegyzéknek Buza Barna ur által is hangoztatott pontos és lelkiismeretes kiigazítására szükséges időt előre meghatározni nem lehetséges, megjegyzéseim a következők:

Április hó 2., 3. és 4. napjain, a hivataloktól és intézetektől beérkezett az az *egy pár jelentés* — mi-ben körülbelül 400 választó neve szerepel — lelkiismeretes felülvizsgálata történt meg, míg a névjegyzék tulajdonképeni kiigazítása csak ezután tettettett folyamatra. Hogy f. hó 4-én Némethy Bertalan ur keresve csak d. e. 10 órakor találkozott velem — nem tagadom, mert véletlenül városi árvaszéki ülnök is lévén, az akkor tartott árvaszéki ülésen kellett referálnom, mely ülésen, mint szavazó ülnöknek Pataky Miklós főjegyzőnek — a küldöttség egyik tagjának — is részt kellett venni, a kiigazításnál pedig a küldöttség 3 tagjának kell a törvény értelmében jelen lenni, ennek következtében — a törvény betartásával — a kiigazítás eszközölhető nem volt.

Nem tudom ugyan, hogy Buza Barna urral mi jogtalanság esett ekkor, mert ha ez ügyben az 1874. évi XXXIII. t. c. 36. §-a alapján azt az *egyedüli jogát* akarta gyakorolni: „*hogy ha azonban valaki a küldöttség előtt választói jogosultságának igazolása végett személyesen megjelen, meghallgatandó*”, erre, miután a tavalyi névjegyzékbe fel volt véve szükség nem volt, arról pedig, hogy a névjegyzékbe csakugyan fel van véve az e célra közszemlére ki tett tavalyi névjegyzékből meggyőződhettem, mint tette is, ha ezen jogosultságán kívül egyebet, mint p. o. a bizottság működését s a kiigazítás mikénti foganatosítását ellenőrizni akarta volna, miután a törvény ily jogot senki fiának nem ad, neki sem engedtem volna meg. Mert azért lesz a kiigazított névjegyzék annak idejében közszemlére kitéve, hogy akinek panasza van, felszólalhatson.

Megnyugtatóan azonban közlöm Buza urral, hogy rajta és Némethy úron kívül — tudtommal — ez ideig senki sem jelentkezett a küldöttség előtt s az általa panaszolt országos injuria senkin sem esett meg.

A küldöttség lelkiismeretlen működése igazolására Buza ur által felhozott ama körülmény, hogy míg Adám Antal könyvkötő-segéd a tavalyi névjegyzékbe fel van véve értelmiség címén, addig Kovalecsik János, a csizmadia-társulat elnöke s még vagy 70 iparos ki van belőle hagyva, — megjegyzem, hogy Adám Antal nem mint könyvkötő-segéd, de mint a sátoralja-új helyi betegsegélyző-pénztár ügykezelő hivatalnok lett a névjegyzékbe felvéve, a betegsegélyző-pénztár kimutatása folytán az 1887. évi XXXIII. t.-c. 7. §-ára támasztott jog alapján, s hogy az értelmiség rovatban volt kimutatva, ez a névjegyzéket leíró egyén tollhibája, mit helyesbbíteni természetesen a küldöttség feladatát képezi.

Kovalecsik János felvehető nem volt a névjegyzékbe, mert az állami adófőkönyv 1399. pontja alatti kimutatás szerint nevével közösen fizetett adója: földadó: 0 K. 18 f., házbéradó: 15 K. 00 f., I. oszt. ker. adó: 14 K. 00 f., II. o. k. adó: 6 K. 00 f.

tőke-kamatadó: 1 K. 12 f., ált. jöv. pótdó: 5 K. 24 f. közül, a m. kir. Curia 1887. évi 53. sz. a hozott határozata indokolása alapján az I. és II. oszt. ker. adó, valamint az ált. jöv. pótdó, miután ezek nem a jövedelem, hanem a személyek, illetve utóbbi után fizetett adó után vettettek ki: figyelembe nem vehetők, így a választói jogosultsághoz az 1877. XXXIII. t. c. 6. §-ában megkivánt 21 korona adóalapja hiányzik.

Igy állt a dolog a Buza Barna ur által felemlített még vagy 70 iparosnál is.

Végezetül Buza Barna urnak az összeíró küldöttséggel szemben tanúsított eljárására csak azon megjegyzést teszem, hogy mielőtt valaki valamely dolgot hírlapi cikkben a nagy közönség elé visz, tartsa kötelességének az ügyben az illetékes helyen és személytől alapos felvilágosítást kérni — ez a tisztességes eljárás.

Ifj. Mecner Gyula,

a képviselő-választók névjegyzéke kiigazító küldöttségének elnöke.

A „census” helytelen megállapítása.

Mád, ápr. 8.

Az állami, manapság bizony eléggé súlyos közterhek viselésével szemben a polgároknak bizonyos jogai vannak.

A törvényben biztosított eme jogoknak legszebbikét, legbeesesebbjét a választói, a szavazati jog képezi.

A szavazati jog mai keretének szélesítéseért ugyszólván világszerte a legelősebb pártusák, a legvehemenesebb küzdelmek folynak egyrészt már azért is, mert a polgárok a szavazati jog gyakorlása által vélik akarataikat közvetve az államkormányzat irányításánál legalább némi tekintetben érvényesíthetni.

Nem célolok a népjog és közszabadság tágítását célzó eme küzdelmek fejtegetését, avagy azok társadalmi és politikai kihatásának mérlegelését e cikkem keretébe vonni, csupán annak illusztrálása végett említettem, hogy az állampolgároknak a szavazati jog milyen féltve őrzött joga.

Egész természetes tehát, ha az állampolgárok az érvényben lévő törvényekben garantált jogokhoz szívesen ragaszkodnak és e jogok bármilyen megszorítását, bármilyen csorbitását érzékeny sérelemnek tekintik.

Ily érzékeny sérelem érte Mád város adófizető polgárságát.

Ugyanis az ez évi hivatalos kimutatásban Mád és Tállyára nézve a census 8 K. 64 fillérben megállapítva.

E megállapítás pedig Tolesva 3 K. 22 filléres, Erdőbénye 3 K. 22 filléres, Olasz-Liszka 5 K. 36 filléres stb. censusával szemben minden jogalap nélkülöz és az 1874. évi XXXIII. t. c. 4. §-ának világos rendelkezése dacára sok adózó polgárt foszt meg választói jogától.

Ez kitűnik már azon anomáliából is, hogy Mád, mely lakosságának számára polgárainak adózó képességére, de meg forgalmára nézve is a Hegyalja első városai közé tartozik már az előző évben is — mikor az összeírás ugyancsak ilyen census alapján eszközöltetett — kevesebb szavazóval bírt, mint más kisebb város.

A fentemlített törvénycikk vonatkozó szakasza a következőképen szól: „... A legkevésbé megrótt 1/4 urbéri telek a szomszédságban fekvő azon községből veendő, melyben a föld értékére befolyással bíró viszonyok a kérdésben forgó község viszonyaihoz leginkább hasonlóak.”

Mád pedig Rátka, Zombor, B.-Keresztur, Erdőbénye, O.-Liszka és Tolesva városokkal van szomszédságban, és aki csak kissé is ösméri a helyi viszonyokat, igen jól tudhatja, miszerint az itteni földviszonyokhoz a felsoroltakéi közül csakis az erdőbényei és tolesvai viszonyok hasonlatosak.

Ennélfogva nálunk is föltétlenül

a 3 K. 22 filléres census volna alkalmazandó.

E sérelem Mád képviselőtestületének egyik nemrég tartott gyűlésén a város jegyzője által tétetett szóvá és előadói javaslata folytán el is határozatott, hogy a kifejtett, plansibilis okoknál fogva a város ez ügyben az alispán urhoz felterjesztést intéz.

Nem tudjuk, mily körülmények idézték elő a multban a census ily helytelen és aránytalan megállapítását, de reméljük, hogy miután a jelenlegi alispán ur figyelmét ezen régebbi időből eredő sérelemre most felhívtuk — e sérelem rövidesen és kellőleg orvosoltatni fog.

Alapos reményt nyujt nekünk erre azon lojalis ígérlet, melyet Dókus Gyula alispán ur a felterjesztést készítő küldöttség előtt az e tekintetben szükséges nyomozás erélyes és sürgős megindítására nézve tett, de ezenfelül garantiát nyujt nekünk az ő egyénisége is, hogy erősen kifejlett jogérzetével és közösmert igazságszeretetével városunk polgárait rövid uton törvényes jogaihoz segítendő.

Wetterschneider Miksa.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Zempléni vármegye közegészségügyi bizottsága f. hó 16-án d. u. 4 órakor a vármegye kis termében ülést tart.)

(Pályázat segédjegyzői állásra. A-hrabóczi körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állás van üresedésben, évi javadalmazás 600 korona. Pályázati kérvények f. é. ápril. 15-éig adandók be a varanói járás főszolgabirájához.)

HIREK.

Krónika.

— április 11.

Vonatkozással K. Dániel „husvét” cikkeire.

Itt a husvét szent ünnepe Vigaszsal derül reánk, Fénye árad palotákra S aranyozza kis tanyánk. Szeretnek ünnepén az Embert ihlet hatja át S újra, újból áttanulja A szeretet szent tanát.

Feltámadás szent ünnepét Dicsőíti száz ajak, Ki e harmóniát bántja Oly lelketlen nem akad . . . Szeretnek ünnepén a Szívet béke lengi át, Egyetértés szép értelme Tölt be minden kis tanyát.

Ellentétek elcsitulnak Legalább e szent napon S feltámadás vigaszával Betelik a völgy, halom. Kunyhóba és palotába Enyhet nyujtó béke száll S felemelő, lelkes érzés Mindenre rátalál.

És hz van is félreértés, Vád, vagy titkolt bántalom, Ugy kellene: tűnjön szerte Legalább e szent napon. E hét a magába szállás, Es a béke ünnepe, Ugy kellene, hogy csak áldás S szeretet járjon vele . . .

§ nyugodjon a munka most el, És a mi leirva van, Tűnjön arról gyűlölködés El a légbe, nyomtalan. És ha esne rája példa, Hogy e nap harc út tanyát, A harc intrikusa ezzel Elitélte önmagát! —th.

Április tizenegyediké.

— ápr. 11.

A negyvennyolcas alkotmány törvénybe iktatásának évfordulóját ünnepeljük meg április tizenegyedikén. Azt

a napot, melyen a korona megnyitotta szívét az elcsigázott magyar nemzetnek és érzelmeinkkel, hazafiságunkkal, szabadelvűségünkkel azonosítva magát, szentesíté azokat a törvényeket, melyeket március idusán a hazafias felbuzdulás nagy napján alkottak dicső nagyjaink.

Ne keressünk ellentétet abban, hogy a negyvennyolcas vívmányokra április tizenegyedikét avatta ünnepnapra a törvényhozás, mert hiszen ezen a napon forrt egybe a nemzet az uralkodójával.

Nincs ellentétben ez az ünnep március tizenötödikével, mert annak értelmét kiegészíti, teljessé teszi.

Március idusának szép hagyományát szepítőleg megőrizték, évfordulóját mindig lélekemelően ünnepeljük és meg fogjuk ünnepelni, míg magyar szív dobog e hazában.

Mert szent kötelességünk, hogy emelt szívvel, kegyelettel emlékezzünk meg azokról, kik alkotmányunk bölcsőjénél állottak.

De a mikor ezt a napot ünneppé avatta a hazafiai felbuzdulás, akkor nemzet és dinasztia még félreértették egymást és idegenkedtek egymástól. Azóta fordultak a viszonyok. A felség elismerte alkotmányunkat, szentesíté s ennek az alkotmánynak éppen a király a legszentebb őre.

Április tizenegyediké cioslat minden félreértést, a multak szomorú napjaira fátyolt borít s lehetővé teszi, hogy a király együtt ünnepelje meg nemzetével alkotmányunk születése napját. Ezért kellene törekedni a mérvadó köröknek, hogy a nemzet legszelebb rétegeinek a negyvennyolcas vívmányok iránt való lelkesedését azzal az ünneppel hozzák értelmi kapcsolatba, amelyen részvesz a hivatalos Magyarország élén az alkotmányos uralkodó.

A két fél egyaránt részt vehetne a negyvennyolcas napok diadalának együttes megünneplésében, mert április tizenegyediké alkotmányos életünk alapköve; e napot hivatva van mindenki megülni. Ha a nép látja, hogy király mily benső érzelmmel viselkedik április tizenegyediké iránt, akkor teljessé válik az a szeretet, amelynek a király és alattvalói közt fennállani kell.

Az igazi magyar, nemzeti politika azt kívánja, hogy ezt a napot, alkotmányunk születése napját, nagy, nemzeti ünneppé avassák.

Április tizenegyedikében látjuk március tizenötödikének, a nemzeti ideálok legfényesebb napjának teljesülését és megvalósultnak azokat az álmokat, mikért a márciusi apostolok rajongva küzdöttek.

Azért hát tisztelet április tizenegyedikének!

Felkérjük t. előfizetőinket és mindazokat, kik az előfizetéssel hátrálékosan vannak, hogy úgy a hátrálékos összegeket, valamint az új előfizetést a már küldött utalványokon be- küldeni méltóztassanak.

A kiadóhivatal.

— **Boldog husvéti ünnepeket kívánunk lapunk t. olvasóinak és munkatársainak.**

— **Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső kettős husvéti ünnep miatt kedd este helyett csütörtökön, folyó hó 16-án este fog megjelenni.**

— **Mai politikai cikkünkre itt is felhívjuk t. olvasóközönségünk figyelmét. Ünnepi számunkból a politikát lehetőleg távol akartuk tartani, de mégis érdekeset nyújtani. Biró Pál főmunkatársunk felkereste Széll Kálmán miniszterelnököt, aki most a husvéti szüneteket rátóti birtokán tölti. Az ott nyert impresszióit írja meg főmunkatársunk egyedül a Zemplén részére. Amennyire a miniszterelnök személyétől a napipolitikát elválasztani lehet, igyekszik a cikkel nagyon**

érdekes világitásban visszatükröztetni azt a hangulatot, amely a magyar közélet mai első kormányzó államférfiát körülveszi.

— **Ünnepi számunk mellékletének tartalma.** Lapunk e számához, tekintettel a husvéti ünnepekre, a rendes nyolc oldal terjedeleme mellé még négy oldal mellékletet is adunk, melynek tartalma a következő: Husvét ünnepe; *D'Ellevaux* Agoston. — Husvét; *Németh Pál*. — Feltámadás ünnepe; *F-z.* — *Mysterium*; *ifj. Zsoldos* Benő. — Az utolsó vacsora; *Friedmann* Dávid. — Oly jól esik; *Rosenthal* Gyuláné. — Reminiscentiák; *Kaufmann* Ármin. — Hull a levél; *Vidor* Marci. — Közegészségügyünk keservei; *Dr. Thomán* Dávid. — Ne szeress; *iksz.* — Gondolatok; *Ruttkay* Béla. — Merengés; *Timár* Mihály. — Regénythema; *Damjanovich* Miklós. — Dal a keringőről; *Kremmer* Dezső.

— **Személyi hír.** *Wekerle* Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke és *Molnár* Viktor Temesvármegye főispánja *Molnár* István nyugalmazott főispán látogatása végett néhány napig városunkban időztek és a tegnapi nap folyamán utaztak vissza.

— **Kinevezés.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke *Görner* Albert ügyvédjelöltet a nagymihályi kir. járásbíró-sághoz joggyakornokká kinevezte.

— **Eljegyzés.** *Dr. Szent-Györgyi* Zoltán árvászéki jegyző eljegyezte *Demiány* Albert és neje szül. *Cserépy* Miliesi leányát, *Edithet* Késmárkról.

— **Behozatali tilalom.** A földművelésügyi miniszter ma érkezett leiratával a szőlőviszszők, oltványok és használt karók szállításának szabályozásáról intézkedett. Megtiltotta, hogy Magyarország területére sem a megszállott tartományokból, sem külföldről be nem hozhatók. A belföldi forgalomban csak külön miniszteri engedéllyel, vagy az illetékes törvényhatóság első tisztviselője által kiállított szállítási igazolványokkal szállíthatók Magyarország 58 vármegyéjébe, köztük Abauj-Torna vármegyébe is. E tilalmat a fillokkera terjedésének megállítására céljából hozta a miniszter.

— **Jótekonny adomány.** *Özv. Mudrány* Jánosné szül. *Bekény* Franciska urnó régebben *Wetterschneider* Miksa ur által 20 koronát juttatott hozzánk a szegények között leendő kiosztás végett. Az összeget akkor rendeltetési helyére juttattuk s Sátoraljauhely város előjárósága öt egyenlő részben, azaz 4 koronájával *Kohn* Hermanné, *Misley*-nővérek, *Schermer* Arminné, *Fodor* Lajosné és *özv. Proksz* Jánosnénak utalta azt ki.

— **A Zemplénvármegyei Kazinczy kör** április hó 13-án (husvét másodnapján) házi estélyt tart, melynek műsora a következő: 1. a) *Schubert*, *Hasonmás*. b) *Várkonyi*, *Petőfi* „Etelkához”, énekl: *Várkonyi Flóris*. 2. a) *Várkonyi*, „Concert-allegro” (h. moll.) b) *Liszt*, „Etude” (f. moll.) c) *Schubert-Taussig*, „Katonainduló”, zongorán: *Várkonyi Béla*. 3. *Arany* János, „Katalin”, szavalja: *Ambrózy* Terézke úrhölgy. 4. Közönséges magyar hallgatónóták. Válogatott cigány-ésárdások és frissek. (A dur, A moll, Fis moll, C dur) *Hegedűn*: *Melcer* Tibor, zongorán kíséri: *Zerkowitz* Rudolf. 5. Szünet után: Klasszikus magyar hallgatók; egyveleg a Rózsavölgyi-Bihari és Boka kesergők. Palotások. A „Tolnai lakodalmas.” (A dur, As dur, A moll, A dur). *Hegedűn*: *Melcer* Tibor, zongorán kíséri: *Zerkowitz* Rudolf. 6. a) *Schubert*, „A vándor.” b) *Schumann*, „A két gránátos”, énekl: *Várkonyi Flóris*. 7. Különleges cigány-hallgatónóták. Csárdások. Az „As-dur” friss „*Melcer*-*kowicz*”-palotás. „F-moll” friss (As-dur, As-moll, F-moll, T-dur), *Hegedűn*: *Melcer* Tibor, zongorán kíséri: *Zerkowitz* Rudolf. A műsor oly magasabb művészetet jelez és oly változatos, hogy az idejű legszebb estélyét fogja képezni. — Kedves meglepetés lesz városunk két szülőltjének; dr.

Várkonyi Béla és *Várkonyi Flóris*-nak hatalmas művészi tudása, a mit eddig csak fővárosi fellépéseikről adott hírlapi tudósításokból és dr. *Várkonyi Béla* szerzeményeiből ismerhetünk. Dr. *Várkonyi Béla* ezelőtt pár évvel még tanulótlársunk volt az ujhelyi főgimnáziumban, most kész művész, Budapest jelesebb zongoraművészeinek egyike, aki különösen mint zeneszerző gyönyörű kompozícióival már is nagyobb hírnévre tett szert. — *Várkonyi Flóris*, a konzervatórium növendéke ércecs, bass-prim hanggal. Akinek alkalma volt hallani hangját, teljes elragadtatással beszél gyönyörű tehetségéről és haladásáról, amit 2 évi konzervatórium tanulása alatt elért. *Ambrózy* Terézkéről, *Melcer* Tiborról és *Zerkovitz* Rudolfról, akik eljöttek Miskolcra és Budapestre bennünket művészetükkel gyönyörködtetni, már lapunk előbbi számában megemlékeztünk: hisszük, hogy az itteni közönség épúgy meg fogja kedvelni őket, mint a miskolci és budapesti előkelő körök megkedvelték. — Az estély ingyenes, csakis tagok és ezek idegenből jött vendégei jelenhetnek meg. Kezdeté pontosan 6 órakor, vége 8 és fél órakor.

— **A posta és április 11-ike.** Lapunk mult számában közöltük a kassai postaigazgatóság rendeletét, amely szerint április 11-ikén a postahivatal szünetet nem tart. Ennek helyreigazításául a helybeli postafőnökségtől a következő értesítést vesszük: A kassai m. kir. posta- és táv. igazgatóságnak f. hó 9-én kelt 5456. sz. távirati rendeletére tisztelettel értesitem, hogy a f. hó 11-re előirt munkaszünet felfüggesztésére 5346. sz. rendeletével történt intézkedést hatályon kívül helyezte. Kérem ennélfogva a Zemplén f. hó 9-iki 42. számában közzétett fenti intézkedést ehhez képest helyesbíteni. Sátoraljauhely, 1903. április hó 10-én. *Rosznáky* ft. hiv. vezető.

— **Barthos József** főszolgabíró a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat: *Nyilatkozat.* *Kun* Dániel a „Zemplénmegye”-nek április 5-éről kelezett számában, mely csak tegnapi este került kezeimhez, „A jóléti bizottmány” címe alatt egy cikket tett közzé, mely elejétől végig kizárólag az én személyemmel foglalkozik. Mondanom sem kell, hogy e cikk hemzseg az ellenem, ugy hivatalos működésemet, mint magán személyemet mélyen sértő rágalmakból. Ilyen körülmények között lovagias elégtételt szokás ugyan venni, miután azonban *Kun* Dániel hűtlen kezelés miatt volt kénytelen bírói állását oda hagyni, miután továbbá s a köztudomás szerint ő a sértésekért elégtételt adni nem szokott, tőle lovagias elégtételt nem követelhetek. A nyilvánosságra hozott rágalmak miatt azonban felettes hatóságomktól, Zemplénvármegye alispánjától a fegyelmi eljárás megindítását kértem magam ellen s egyidejűleg a felhatalmazást, a sajtóbírósnágnál megtehessem. Adig, amíg az befejezést nem nyer, kérem a közönséget, hogy ítéletét ez ügyben felfüggeszteni kegyeskedjék. Sátoraljauhely, 1903. április hó 11-én. *Barthos* főszolgabíró.

— **Hivatalvizsgálat.** *Dókus* Gyula vármegyénk alispánja és *Dókus* László tb. főjegyző *Puky* Árpád számtiszt kíséretében megvizsgálta a nagymihályi járás szolgabírói hivatalának pénz- és ügykezelését.

— **Dongó Géza** újabb képe. *Dongó* Géza a müncheni festészeti akadémiának jelenleg városunkban időző fiatal tehetséges művésznövendéke legújában *Matolai* Etele ny. alispánt festette meg Leubach genrében. Mindazok, akik a nagy gonddal megfestett képet láthatták, legnagyobb elismeréssel adoznak a fiatal arcképfestőnek, kinek festményei nagy előrehaladásról tesznek tanuságot. Az említett festmény *Matolai* Etelét álló helyzetben jobbkézét *Szirma* Antal törvénykönyvére nyugtatva ábrázolja. Egyéb-

ként a kép a *Kazinczy-kör* legközelebbi estélyén ki lesz állítva. A tehetséges művésznövendéket eddig is sokan keresték fel megrendeléseikkel közéletünk kiválóságai között, mert képei a legkényesebb igényeket is bátran kielégíthetik.

— **Elfojtott tűz.** A Klastrom utcai 917. számú házban levő szikvizgyárban ismét volt egy kis riadalom, melyből hogy nagyobb szerencsétlenség nem keletkezett, csak a véletlennek köszönhető. A szikvizgyár kéményéből kipattanó szikrától meggyulladt az épület korhadó zsindeletőzete. Alig fogott azonban tüzet néhány zsindele, a gyári személyzet észrevette a veszedelmet és az égő zsindelet leöntötte a kéznél levő vízzel.

— **Tanítók megjutalmazása.** A magyar nyelvet és népevelést terjesztő egyesület *Pásztor* Mihály barancsi gör. kath. tanítót a magyar nyelv sikeres tanítása és terjesztése körül kifejtett buzgó tevékenységének elismerésül 50 korona jutalomban részesítette. A jutalmat folyó hó 8-án szolgáltatta át *Barthos* József főszolgabíró hazafias beszéd kíséretében a megjutalmazott tanítónak az iskolás gyermekek, a községi előjáróság és nagyszámú közönség jelenlétében. — Ugyancsak 50 korona jutalomban részesítette a magyar nyelvet és népevelést terjesztő egyesület *Sima* Miklós mikóházi gör. kath. tanítót is, akinek *Gortvay* Aladár tb. főszolgabíró folyó hó 11-én adta át a jutalmat nagy ünnepélyességék közben és hosszabb, lelkesítő beszéd kíséretében.

— **Hűtlen iparossegéd.** Nagy bossúságot okozott *Trenk* Jakab homonnai bádogostermesternek egyik galiciai származású segédje. Mialatt *Trenk* és neje a templomban voltak, a hűtlen segéd fölment a padra s az egyik padlás-deszka felcsúszva, az ekként támadt nyílason keresztül munkaadója lakásába jutott, onnan pedig a szomszédos üzlethelyiségbe, a honnan 260 korona papírpénzt és több korona megszámlálatlan ezüstpénzt ellopott. Mire *Trenk* és neje a templomból visszatértek és a lopást észrevették, — a tolvaj segédnek már nyoma veszett.

— **Bíróválasztás.** Kiszten, Kásón, Gercselyben és Velejtén bíró választottak e napokban. A választás alatt, melyet *Gortvay* Aladár tb. főszolgabíró vezetett, példás rend uralkodott. Megválasztottak Kiszten *Slivka* Mihály, Gercselyben *Mihálicsik* A., Kásón *Turenszky* J., valamennyien a régiek, csak Velejte választott *Polyák* József személyében új községi bíró.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A sátoraljauhelyi általános ipartestület április hó 5-én, a „Magyar Király” szálloda udvari termében id. *Bánóczy* Kálmán elnökléte és *Székely* Lure iparhatósági biztos jelenlétében népes közgyűlést tartott. A nagy számban megjelent ipartestületi tagok üdvözlése után az elnök a testület évi működéséről szóló jelentést olvastatta fel, melyet a közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul. Azután előterjesztetett az 1902. évi zárszámadás és vagyonmérleg. A közgyűlés a számvizsgálók véleménye alapján a számadást elfogadta és a felmentvényt az előjáróság és pénztárnok részére megadta. Nagyobb vita fejlődött ki a költségelőirányzat tárgyalásánál. Az alapszabály szerint előirt tagsági díjak kivetéséről esett szó, amely tagsági díjak fizetéséről az ipartestület tagjai tudvalevőleg több éven át föl voltak mentve. Többek hozzászólása után az előjáróság által egybeállított 1903. évi költségelőirányzatot azzal a változással fogadták el, hogy a tagsági díjak még ez évben ki nem vettek, hanem az elnökség felhatalmazást kap, hogy az esetleges kiadások fedezésére a takarékpénztári betéteket igénybe vehesse. — Az ipartestületi közgyűlést megelőzőleg a testület hitel- és áruacsarnok-szövetkezete tartotta közgyűlését az ipartestület helyiségében a tagok élénk érdeklődése mellett.

A „ZEMPLÉN” húsvéti melléklete.

Húsvét ünnepén.

Budapest, ápr. 10.

Hakadnak a rügyek, sarjad a mezőn a pázsit, zsendül a tavasz. És a fakadó rügyekkel, mezők sarjadó pázsitjával visszatért a feltámadás szent ünnepe: a Húsvét.

Visszatért, hogy emlékeztessen a Megváltó megdicsőülésére, arra a hajnalra, mikor isteni parancsra megnyílt az Üdvözítő sziklasirja, s ő felszállt fénytől, sugártól övezetten a mennybe, hogy aztán visszatérjen a hit balsamos vigaszával, melyen nem tud győzedelmeskedni a halál.

Isten hatalma elhengerítette a sír zárókövét s feltörte a papi fejedelmek és farizeusok pecsétjét, az Üdvözítő lelke visszatért testébe, hogy feltámadásával bizonyítsa be tanításainak igazát, hogy bizonyítsa isteni küldetését, azt, hogy ő a Messiás.

Az embernek meg kellett halnia a Kálvária keresztyén a latrok között, de annak, a mi az emberben isteni volt, fel kellett támadnia.

És ő feltámadt vasárnap hajnalán dicsőségesen, ragyogással, mint feltámad kikeletkor a hosszú álmot aluvó természet, mint életre kél minden tél elmúltával az ujló tavasz virága. — Ennek az isteni csodának emlékét ünnepli meg a keresztyén világ Húsvét eljöttével és ama kijelentések emlékét, melyet a sirjából feltámadt Megváltó még az nap este tanítványainak, az apostoloknak gyülekezetében hirdetett és mondott.

Ezért nagy ünnep, ezért az ünnepek ünnepe a Húsvét. Hiszen ez ünnep erősít meg ama reményben, hogy a véges, földi ember egyszer győzedelmeskedik a halálon, áttöri koporsójának falát, áthatol a szívére gördült hantokon, hogy eltelve hite igazságának meggyőző erejével, újra áldja azt, ki a vigasztalást ezen egy szóval csepegtette lelkébe:

Feltámadunk!

Üdvözlünk tehát téged vigasztalást, örömet hozó ünnep: feltámadás poetikus, szent ünnepe. Árassz le ránk mennyei sugarat, töltsd be lelkünk megváltó hited vigaszával, adj kitartást a csüggedőnek, önts bizalmat, hitet annak lelkébe, a ki te benned kétkedik. Hozz reánk újból boldogságot, áldást, megerősítést, hogy a halál setét képét takarja el előlünk a te ígéreted, s a sir setéségét oszlassa el egyetlen sugarad.

Add, hogy mindaz, ki benned kétkedik, kinek szemét eltompította a setéség úgy, hogy nem láthatja már a fényt, erősödjön meg hitben, irántad való bizalomban. Add, hogy a bizalma vesztett, mint akkoron Tamás, beteljék vigasszal, bizalommal és kiáltson fel a porba hullva fenséged előtt:

Én uram, én Istenem!

Add, hogy a hitetlenek szívét ilyképen törje meg tanaid s a húsvéti csodák igazsága, melybe azért is oly édes hinnünk, mert arra tanít, hogy a földöntuli élet az igazi élet; nem pedig ez, a melyet sokszor oly setétté, komorrá tesz a bánat, a gond, mint a mily sötét és komor volt a te golgothád, a te kálváriád.

Erősítsd meg a hitetlenek lelkét azáltal, hogy mutasd meg nekik az utat, az üdvösség felé vezető utat, hogy azon haladva elérhessenek oda, a hol láthatnak téged ülve az Istennek jobbján, a csillagtrónuson.

Jövel, jövel te szép ünnep, te a vigasznak, egy felderülő szebb jövőnek áldásthozó ünnepe!

Légy üdvözölve, hogy visszatérsz az ujló tavasszal, hogy ránk küldöd a hit balsamát, hogy épen a zsendülő tavasz példájával bizonyítod be nekünk, hogy: Feltámadunk, nem örök a halál!

D'Ellevaux Ágoston.

HUSVÉT.

I.

Az éj homálya ráfeküdt a sirra
Hogy őrizték a durva katonák,
A mindenségre csend békéje szállott
És zaj nyugalmát nem hatotta át.
Virág nem ingott szél fuvallatára
A fák ágán nem suttogott a lomb,
És szent sejtelve a titokzatosnak
Élőt, nem élőt búvkörébe vont.

A mindenségen sejtésszállt keresztül
Érzés suhant át a hívők szívéen:
Előérzése készülődés csodának
A millió csillag rezgő fényívén.
És a természet néma nyugalommal
Várta a sejtelt, készülődés csodát,
Mikor az égből majd leszáll az Isten
Hogy feltámaszsa József ács fiát!

II.

A hold korong elhalványult
És veres lett az égperem,
A nap felkelt s első sugárít
Széjjel ontotta keleten.

A csillagok fényét meglopta
A nap lövellő sugara
Derengni kezdett, felvirradt a
Harmadik szent éjszaka.

S im a katonák felriadtak,
Szemökre fény borult csodás,
A sirnak zára felpattant, és
Feltámadott a Messiás!

III.

Bevált a jóslat és ígéret
A Messiás feltámadott . . .
Mint megjósolta ő előre:
Harmadnapra feltámadok.

S lejött az angyal fenn az égből
Ruhája tiszta, mint a hó,
Szava csengő, mint alkonyatkor
A legzengőbb pacirta-szó.

És jött a sirhoz hívők serge
A szent, a jámbor asszonyok:
És szólt az angyal: Jézus nincs itt
Mint ígérte: feltámadott.

IV.

S még este, hogy a nap leszállott
És csillagos lett fenn az ég
És ráborult Jeruzsálemre
Ködös homálylyal a setét.

Még az nap este megjelent ő
Azok közt, kiknek hirdetett . . .
És szólott legszentebb szavával
„Hisz én vagyok, ne féljete!”

S az apostolok meggyőződtek:
Igen, ő tényleg Messiás . . .
Csak egy nem hitt az ur Jézusban
A hitetlen, dőre Tamás.

De aztán hitt, hisz hinni kellett
Hitt, hiszen látta a sebet;
— Te vagy az ur, ki a keresztfán
Nagypénteken kiszenvedett!

És térdelt terem padlatára
És úgy suttogta csendesen
A nagy csodától elfogódva:
„Én uram és én Istenem!”

*

És ezzel elszállott Tamásnak
Minden kétsége, kételye;
De mért van az, hogy annyi százé
Sintén el nem szállott vele?!

Mért van hitetlen még a földön
Annyi sok helyen, annyi más,
Kik most se hisznek szent tanokban:
Szent ígéret: Feltámadás . . . ?!

Németh Pál.

Feltámadás ünnepén.

(fz.) A kereszténység egyik legszebb, legpoetikusabb ünnepe a feltámadás nagy napja. A föltámadásba vetett szilárd hit a keresztény vallás egyik kimagasló fundamentuma. Megtisztítja e magasztos ünnep az emberi lelket a mindennapiság gyarlóságaitól, a hétköznapi megannyi rút hitványosságaitól és fölemeli, magával ragadja egy tisztább atmoszférába, üdőbb légkörbe, hol áthatja a lelket a ragyogóan fénylő, fényesen egyszerű, makulányi föltöt nem tűró hit, vallás. S ez a hit, ez a vallás átalakítja, mintegy megmástitja a lelket, belecsöpögtetvén a megnyugvás, bizalom, reménység érzetét, ígérvén neki újabb életet, szebbet, tisztábbat, nemesebbet.

Az enyészet, elmulás, megsemmisülés gondolatát mintegy tulszárnyalja a feltámadás szép eszméje. Hogy a mit itt rosszat, bűnösét, gyarlót cselekedtünk, azt lerójuk a nagy, hatalmas bíró ítélőszéke előtt és így megvezelelvén, megtisztulván, a hit csodásan hatalmas erejével lelkünkben egy újabb életet kezdhetünk.

Ezért még földi életünkben, husvét szent ünnepén térjünk magunkba, tekintsünk el embertársaink hibáitól és tekintsük önön gyarlóságainkat. Ami rosszat nálunk föllelünk, azt megjavítani, kikorrigálni igyekezzünk, nehogy még inkább tetézni óhajtjuk nagyszámú gyarlóságainkat. Embertársaink hálátlanságait ne fizessük vissza hasonlóval. Kerekedjék föltül bennünk a jobbik érzés, a vallási, az isteni érzület és hunyjunk szemet felebarátaink hibái föltől, mert a bűnös, kufár lelkek föltől ítélkezik a Mindenható, aki minden emberi cselekedet tudója, ösmerője.

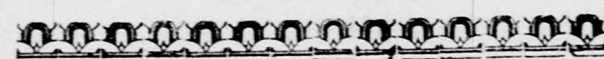
Nyerjünk a hitben, a hit által erőt, kitartást munkáinkhoz és erős lélekkel, telve bizalommal, türelemmel, reménnyel dolgozunk mi magunknak és családunknak, nem kívánva többet, mint amennyi megadatott nekünk és nem áhítva arra a „több”-re, ami másoknak megadatott.

Mert a boldogság egyedüli rugóját nem a jómódban való duskálásban kell keresnünk. Mindig friss kedélyvel, üde munkakedvvel, lelkünkben a mindent kiengesztelő, minden szenvedélyt elfojtó, minden bűnt megbocsátó hittel, melybe világítja elménket, szívünkbe reményt önt, lelkünknek erőt ad, mely tanít, oktat, vezérel és mindig velünk van, ha mi el nem hagyjuk. Legyen hitünk erős és ha megszál a csüggedés, lebegjen előttünk a hitigérete: Föltámadunk! Amint föltámadt Urunk, a Jézus Krisztus, a ki bevégezvén az emberek megváltásának nehéz munkáját, a szen-

vedések hosszú sorát, egészen a Golgotháig, felszáll a menyekbe!

A kinek lelke nem annyira romlott, hogy még ihletesen föl tud emelkedni a magasba, a hit szavában édes nyugalmat, enyhe vigaszt fog találni.

S ha az emberi gyengeségek és gyarlóságok örvényébe sodorva félünk kell, hogy alámerülünk, ne csüggedjünk, ne lankadjunk, ne legyünk kis hitűek, hanem egyenesítsen föl a hit balzsamos malasztja mely szebb, mocsoktalan jövőt jövendöl azzal az ígéjével, hogy: Föltámadunk!

MYSTERIUM.

— Harold Begbie. —

. . . A hús kert puha, fénylő pázsitán,
— Mely az éj szüzi harmatától ittas, —
Ámulva álltak ők, mert im' a hir az:
Üres a sir, — az Ur a mennybe' már!..

S futnak, — ijesztő mindnek látomása,
Némán titokzatos varázserőtől; —
Suhog lengő ruhájuk — és eltör
A kelő nap s szemükbe tűz sugára.

Egy nő maradt csupán a szent helyen.
— Köröskörül a kert fogyó homálya; —
A sir előtt, a hangtalan magányba'
Ált Magdaléna s sirt keservesen . . .

Mi sem deríti föl keserveit,
Nincs oly csoda, mely űzné e panasz-
[jajt, —
Feltámadott az Ur? — Nem, e leány
— hajh —
Annyit tudott csupán: Ó nincsen itt!

Ifj. Zsoldos Benő.

fz utolsó vacsora.

A naptár szeszélyes véletlene
ugy hozza magával, hogy ez idén
egybeesik a kereszténység nagy ün-
nepe: a „husvét” és a zsidóság sza-
badsági ünnepe: a „peszach.”

Nem érdektelen erre a két ün-
nepre vonatkozó kérdéseket ebben a
sorokban fejtegetni.

Azok az események, melyek 1870
évvél ezelőtt Jeruzsálemben lejátszódtak
és a kereszténység történetében
az első mozzanatot képezik, a világ-
történelemben páratlanul állanak ha-
tás dolgában. Bármilyen aránu is
volt az a messiási mozgalom, mely-
ben a kereszténység eredetét ismeri
fel, a hullámok, melyeket fölvert, az
egész világtörténetre átsaptak és
ma sem esendeseztek le egészen.

Sok kérdés vár még e téren meg-
oldásra és ezekhez a keresztény for-
rásokon kívül a talmudban megőrzött
hagyományoknak, valamint az egy-
koru, egyéb zsidó forrásoknak is van
hozzászólásuk.

Azért legvilágosabban azok állit-
hatják elénk azon érdekes kor képét,
kik mindkét irodalomban mély bu-
várlatot tettek. Napjainkban Chwol-
son D. hires, orosz egyetemi tanár,
a ki különben zsidó vallásban nevel-
kedett és nagy talmudi ismereteket
szerzett, „Das letzte Passamahl I. Ch.
und der Tag seines Todes“ c. művé-
ben éleselműséggel veti egybe a ránk
maradt kétrendbeli források adatait a
kereszténység alapítójának halálára
vonatkozólag. E sokféle kérdés kö-
zött ugy tárgyánál, mint későbbi sze-
repénél fogva föltölte érdekes az, hogy
mikor ette a „mester” az „utolsó
vacsorát.”

E kérdés már nagyon sokakat
foglalkoztatott és óriási irodalmat lé-
tesített. Eldöntéséhez azonban az új
testamentomi adatokon kívül a tal-
mudi irodalomnak is van szava.

A tudós német tanár Delf H. a
hires művében: „Die Geschichte des

Rabbi Jesus von Nazareth“ azt állítja,
hogy az utolsó vacsora nem szertar-
tásként előirt peszacháldozatot képez,
hanem a „mester” szokása szerint,
egy közönséges társas estélyt tart-
hatott, mert a mester az áldozat tör-
vényeinek megszüntetését proklamálta
és a babonás zsidó szokáson semmi
érdeke nem volt. Ez a vélemény már
azért sem helyes, mert a kérdéseire
megjegyezte a mester tanítványainak
a helyet, hol fogja a peszacháldoza-
tot elkölteni. (Máté 26, 17—20.) A
„mester” nem szándékozott csak a
traditionalis törvényeket megszüntetni,
mint például a kézmosást az evés
előtt, ellenben a Mózesi törvényeket
integritásában helyben akarta hagyni,
mint a „mester” maga állította: Nem
jöttem a Mózes törvényeket eldönteni,
hanem azokat teljesíteni; (Máté 5.
17—19.) és a peszacháldozat egy szí-
goruan bibliai törvényt képez, (Exo-
dus) melyet a mester pontosan meg-
tartott. Tehát csak az a kérdés, mi-
kor ette a „mester” az utolsó va-
csorát?

Az új testamentomban mind a
négy evangéliom, vagyis Máté, Mark,
Lukács és János könyve egyet ért
abban, hogy a keresztre feszítés pént-
eken volt. (Innen a nagypéntek
bőtte.) Arra nézve azonban, hogy a
hónap hányadikán történt e végzetes
esemény, nem nyújtanak egyöntetű
felvilágosítást. Máté, Mark és Lukács
(kiket, mivel az elbeszéltek hősével
a Mesiással egyidőben éltek, együt-
tesen „synoptikusnak” azaz kortárs-
nak nevezünk) szerint a mester a bib-
liai törvény pontos betartásával Ni-
szan 14-ikén, azaz peszach előtti na-
pon (erev peszach) ette, János evan-
gélioma szerint azonban 13-ikán.

Ezzel kapcsolatban még egy do-
log vár eldöntésre. Miért ette a mes-
ter az áldozatot már csütörtökön, ho-
lott Kaiphás, a szadduceus párthoz tar-
tozó főpap és kísérei pénteken, a ki-
végzés napján nem mentek be a prä-
toriumba, hogy magukat ne tisztát-
lanítsák, hanem hogy a peszacháldo-
zatot ehessék, tehát csak pénteken
ették. (János 18, 28.)

Amit a synoptikus evangelio-
mok állítanak, hogy kovásztalan ke-
nyerek ünnepeinek első napján hozzá-
járultak a tanítványok mondván: hol
akarod, hogy készítsük neked a pé-
szachot, már magában is történeti
lehetetlenség, mert ez semmiféle fel-
fogásnak nem felel meg, hogy a pé-
szach-barányt az ünnep első napján
(és nem előtte való napon) kell enni.
Mind e nehézségeket elháríthatjuk
egy csekély iráshiba feltételezésével,
mégpedig olyan hibával, mely fö-
ltölte gyakran fordul elő kéziratokban.
Két ugyanazon, vagy csaknem ugyan-
azon betűkből álló szó egymás mel-
lett gyakran téveszti meg a másolat;
azt hiszi, hogy az eredeti kéziratban
tévedésből lett kétszer írva, (lithog-
rafia) vagy pedig téved és kihagyja
az egyik szót. Ez történt itt is. Az
eredeti szövegben ez állhatott: A
kovásztalan kenyerek ünnepeinek
első napja közeledett és közeledé-
nek a tanítványok és mondták stb.
A másoló a „közeledett” szót ki-
hagyta és így előállott ez a szöveg:
A kovásztalan kenyerek ünnepeinek
első napján közeledének a tanítvá-
nyok stb. Az evangelista szerint te-
hát csak közeledett az ünnep első
napja, mikor az áldozatot készítették,
tehát csak erev-peszach napja volt.
Csakugyan egy régi héber fordítás-
ban meg is van a „közeledett” szó.

Hogy miért áldozott a mester
tanítványaival csütörtökön, holott
Kaiphás és kísérei csak pénteken ültek
lakomához, azt csak úgy dönthetjük
el, ha ismerjük a farizeus és szaddu-
ceus párt idevágó nézeteltérését.

A szadduceus és farizeus párt
tudvalevőleg a szentírás magyarázata,
illetve a törvény alkalmazása körül
vitakozott. Amazok az arisztokrata
és főpapok világpolgárius osztályából
kerültek ki, emezek pedig a nép al-
sőbb és nemzetibb rétegéből. A tör-
vény alkalmazásában a szadduceu-

sok rendszerint a törvény betűjéhez ragaszkodtak, azaz semmiféle magyarázattal nem engedték azt szószentí szövegétől eltérően alkalmazni. Ellenben a farizeusok, kik magukat tekintették a nemzet zömének és a nép papi szentsége hordozóinak, már a papi törvények általánosabb alkalmazásából kifolyólag is kénytelenek voltak a a törvényt interpretálni. A mai, talmudi törvényrendszer csakugyan nemcsak, hogy sokkal nagyobb és bonyolódottabb a törainál, hanem egyes dolgokban annak szövegével ellenkezik, ami a farizeus nézetek felülkerekedésére vezetendő vissza. De él még a szaduceus törvényrendszernek is követője a samaritánus zsidóságban.

Egyik ilyen eltérés, ha nem is gyakorlati, hanem csak akadémikus volt a peszách áldozat dolgában azon esetre, ha *peszách előtti nap szombattra esett*. Az volt a kérdés, szabad-e szombati napon a bárányt levágni vagy sem? Hillel (a talmud egyik legnagyobb alakja) igenlőleg válaszolt, arra hivatkozva, hogy a rendes szombati áldozat is „*doche sabosz*“, azaz felfüggeszti a munkaszünetet, holott annak be nem mutatása nem büntetendő, ennek mulasztása pedig a legsúlyosabb büntetéssel (kárát) jár. Hosszas kontroverzia után csakugyan győzött az ő nézete és hogy a késeket ne kelljen szombati napon a templomba vinni, felkötötték azokat az áldozati állatokra és így vezették a templom udvarába.

Hillel ezen nézete azonban a messiási mozgalom idejében gyakorlatilag még nem jutott érvényre. A szaduceus papok, kik a szynhedriumban tulnyomó többségben voltak, nem igen hallgattak egy babiloniai idegen véleményére.

Pártállásuknál fogva pedig nem térhetek el a tóra azon törvényétől, hogy szombaton nem szabad semmiféle munkát végezni, a rendes szombati áldozati munkákon kívül, melyeket maga a tóra rendel el. Tényleg a samaritánusok, kik még máig is fentartották az áldozati istentiszteletet, a peszácháldozatot, ha „*erev peszách*“ szombattra esik, nem mutatják be.

Fell kell tehát tennünk, hogy a mi esetünkben erev peszách (a peszách előtti nap) szombattra esett, mint ez időn. (Mai nap ezt nem lehet kikutatni, mivel a keresztrefeszítés évét nem tudjuk tudományos biztossággal megállapítani.) A peszách áldozást tehát át kellett tenni, mégpedig nem péntekre, hanem csütörtökre. A tóra ugyanis világosan előírja: „*És egyék a húst (a peszáchot) ugyanazon — 14-ére következő — éjjel és ne hagyjatok reggelre; és ami megmarad reggelre égessétek el tüzben; (Mor. II. k. 12. fej. 6—10. v.)* ha tehát péntekről valami felmaradt, azt nem lehet szombaton elégetni. A farizeusok szerint le lehet ugyan a peszách-áldozatot szombaton is vágni, de ezt a templom udvarában az uralkodó szaduceus papság nem engedte volna meg, az elköltés azonban már a család dolga volt és így kiki a maga véleménye szerint dönthette el ilyenkor, kellett-e ugyanaz napon megenni (13-ikán, mint a szentírás egyik szava elrendeli) vagy talán csak levágást kell-e csütörtökre, az elköltést pedig a rendes időre, azaz szombattra halasztani. A farizeusok és köztük a „*mester*“ is a csütörtök mellett voltak, szaduceus papok azonban a szombat mellett.

A fentiekhez még kérdést kell csatolnunk. Vajjon az ilyen áttett peszách áldozathoz is kellett-e kovásztalan kenyeret és keserű gyökereket (maror) enni, mint rendszeren, ha az áldozati lakoma napja, 14-ike este esett, vagy pedig nem. Ez pedig involválja azt a kérdést, hogy a „*mester*“ kovásztalan kenyeret evett-e utolsó vacsoráján, vagy pedig nem, a mi tudvalevőleg a keleti és nyugati (római) egyház között a szakadást okozó egyik kérdést képezi. A

keleti egyház tana szerint az utolsó vacsorán közös kenyér szerepelt, a római egyházban az ostya ma is kovásztalan kenyér.

A talmud ezzel a kérdéssel, mint a templom pusztulása utáni korban aktuálissal nem foglalkozik. Ellenben felveti a kérdést, hogy mai nap, mikor a peszách-áldozat megszűnt, vagy azokra, kik tisztatlanság miatt nem áldozhattak, kötelező-e a kovásztalan kenyér (mácesz) evése. És erre igenlő feleletet ad. A Mechilta, egy igen régi forrás és nyomába Maimuni is (Hilchot korban peszách VIII. I.) állítja, hogy a peszách bárányt akkor is el kell költeni, ha nem volna hozzá mácesz és keserű gyökér (moror) így tehát a peszách és a mácesz egymástól teljesen függetlenek.

Ebből következtethető, hogy az utolsó vacsora esetében sem kellett kovásztalan kenyeret enni. A synaptikusok csakugyan csak kenyérről (artos) és nem máceszről (azyma) tesznek említést, a keserű gyökérről pedig hallgatnak.

E kérdések eldöntése körül a keresztényen egyház első századában nagy szabású viták folytak. Az volt a főkérdés, hogy a hűsvét megállapításában miután kell igazodni, a hét napja után-e, úgy hogy a nagybőjt mindig péntekre, a hűsvét pedig vasárnapra essék, vagy pedig a hónapi dátum után, úgy, hogy mindig a zsidó Niszán 13-ika böjt, 15-ike pedig hűsvét legyen és így a hűsvét mindig a zsidó peszách napjára essék. A vitát a nicezai zsinaton döntötték el a 320. évben, amikor végleg szakítottak a zsidó időszámítással és a hűsvét dátumát függetlenítették a peszáchtól.

Mily szép volna, ha most együtt ünnepelethetők a peszáchot az írás szavai szerint: „*Egy törvény legyen a benszülöttnek és az idegennek, aki köztetek lakik.*“ Hogy a családi, társadalmi, felekezeti és nemzeti természetes körök az illem és erkölcs követelményeinek tartása mellett fesztelen barátságban, őszinte jóindulattal és szabadon fejlődheszenek.

Friedmann Dávid.

Oly jól esik . . .

*Oly jól esik, néha sirnom,
Sirni, sirni, öntudatlan;
Elrejtve, hol nem lát senki
Hull a könnyem szakadatlan.*

*Kérdezitek: hogy mért sírok?
Oly jól esik ez szívemnek.
Sebei, mit bánat ejtett:
Könnyeimtől behegednek.*

Ballada.

*Két csillag volt fenn az égen
Keresték ők egymást régen —;
Szereltem volt: ragyogásuk,
Szereltem volt: vágyódásuk —
És a mikor találkoztak:
A mélységbe lehullottak.*

Josenthal Gyuláné.

REMINISCENTIÁK.

Íróasztalom fiókjában keresztlevélem után kutatva, gondosan összerakott, nagy csomó, régi iratra akadtam. Az elsárgult papírosok és a rajtuk félig elmosódott írás a multnak eléggé változatos képét juttatták emlékezetembe. Az édes reminiscenciák bűvös mámorával lapozgattam a poros iratok közt. A tavaszi napsugár játszi kedvteléssel ugrándozik íróasztalomon. A képzelet sebes szárnyain száguldozom vissza a multba, a tavaszba, élttem ifjúságához.

Te sokszor és sokaktól megénekelte, gyönyörűsége tavasz! Ha szét-szórod aranyos napsugaraidat és nyomodba életre kél a természet, ha a hóval és jéggel borított mezőkön enyhe lehellettől virágtenger fakad és illattárral tölti meg a tájt; sóvárogva kél lelkemben a vágy visszaidézni élttem tavaszát, diákéveimet, minden örömeivel és bánatával.

Boldog idők! Van-e, a ki szívesen el nem mereng emlékezetükön. Az időben azonban nincs megállapodás.

Hegyen-völgyön keresztül siet a csörgedező patak. Hajtják, üzik vágyai a nagy oceanba. Hiába kacérkodik vele az árnyas erdőeske, marasztalja a virányos mező, csalogatja a bájos parti nefelejts, nincs maradása. Szerelmesen ölelkezik habjaival a fákon átszűrődő, aranyos napsugár, mégis folyton azt esacsogja: előre, előre. Rombolva, pusztítva tör magának utat, elhárít minden akadályt és a tengerbe igyekszik. A nagy küzdő-térre, hol élet-halál harcot vívnak egymással a rémes viharoktól megkorbácsolt hullámóriások s lesik, mint a fenevadak a prédát, ahol nincs idylli élet, csak küzdés, hősköteményekbe illő nagy jelenetek. A kis patakoeska fájdalmasan nyög, siratja sorsát; de már nincs visszatérés.

Ugyanez a sors jutott nekünk embereknek is osztályrészül. Lázás sietséggel törünk előre, tapossuk és tiporjuk a virágokat, melyeket életünk tavasza nyujt felénk.

Ahitozzuk a férfikort, hogy önállóan cselekedhessünk, hogy diadalmasan küzdhessünk eszméinkért. Teljes odaadással igyekszünk a kitűzött cél felé.

Csakhogy igen sokszor a csalódások szárnyát szegik törekvéseinknek. A megélhetésért folytatott nagy harc túsában egymástán pattan le a lélekről a zománc, az eszményi és érdekhajhászat, rút önzés, álszenteskedés küzdenek egymással nem válogatott fegyverekkel. Látni, hogy a hazugság és bűn üli diadalát az erény és igazság felett, hogy az érdemetlen mohón leskelődik a jutalom és elismerés után; mint szappanbuborékok foszlanak szét a legszebb álmok. Vissza-vissza tekint a lélek a multba, a nem kellően méltatott, sokszor könnyelműen eljátszott élet tavaszába; ahová nincs visszatérés.

Mohór lapozgatom tovább az elsárgult papírosokat. A napsugár már nem táncol íróasztalomon, belekapott a függöny ránciba, enyeleg vele jókedvvel.

Hirtelen fájó érzés támad lelkemben. Mintha elektromos áram ütné meg testemet, megrándul egész valóm.

Egy régi arcképen akad meg szemem. Ifjan elhunyt jó barátomnak fényképe. A kérelhetetlen halál elvágta élete fonálát, mielőtt pályáját befuthatta volna. Ott porladozik a cs . . . i temetőben. Sirját már erősen benőtte a fű. Környezetének szeretete kísérte örök pihenőre. Szegény özvegy édes anyjának egyedüli reménye és büszkesége szállt vele sirba. Jó fiu volt.

Imádtam a természetet. A sárguló levelek hullása, a kopár tarló, a természet haldoklásának lélekharangja: a zord őszi szél nyomasztólóg hatottak kedélyére. Annál jobban vidult fel hangulata kikeletkor. Órákon át csatangolt a mezőkön és erdőszéleken, hogy egy hóvirágra, a tavasz ezen első hírnökére bukkanjon. Akkor is tövestül tépte ki, „hisz a virág is örül az életnek, mondotta, annak is van Istentől eredő rendeltetése.“

Talán megváltás volt neki a korai halál. Ilyen gyengéd érzelmekkel, hogy tudott volna megküzdeni az élet viharával?

Mélyen a föld alatt boldogan álmódhat az osztó igazságról, az igazi tehetség érvényesüléséről, érdemek jutalmazásáról. Jó, hogy az élet vásári zsvajva nem hatol le hozzád! Nem hallod a csalódásoktól megtört

szívek fájdalmas nyögéseit. Nem látod, mint törnek egymás ellen az emberek. Nem vérzik a szíved az igazságtalanságoktól.

A leáldozó nap utolsó sugarait veti a földre. A szobámban félhomály van. Már csak a butorok halvány körvonalai látszanak. Álmodásaimból sétáról hazaérkezett apróság hangos zsvajva riasztott fel. Siettem viszszerakni az elsárgult emlékeket, a poros iratokat, hogy ne érje őket az éj teljes sötéteje.

Kaufmann Ármin.

KURUGZ-VILÁG.

Húll a levél . . .

Húll a levél, húll a könyvem,
Lehúll a mi szabadságunk;
Mindenhol csak gyűl a felhő,
Vihar jön, a merre látunk.

Haragszik az ég is reád,
Édes hazám Magyarország,
Dörög, mintha bilincseid,
Rabláncodat onnan hoznák.

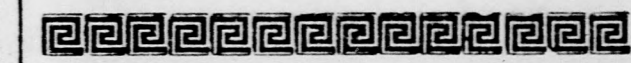
Mintha minden menykővével
Egyedül csak rád robogna,
Mintha tüzes ostorával,
Villámával rád lobogna.

Haragszik az Isten reád
Édes hazám! De haragszik!
Rád ereszté a labanczok!
Nyugtod se lesz tőle holtig.

Húll a levél, húll a könyvem . . .
Őszre fordul, hűvös őszre,
Fejünk fölött minden felhő
Bánatból van összeszöve.

S minden húlló esőseppje,
Mi e szentelt földre perdül,
Ugy jött össze szívünk vérző,
Szívünk drága könyveiből.

Vidor Marczy.

Közegészségügyünk keservei.

Ungvár, — ápr. 9.

Kétséget nem szenved, bizonyításra nem szorulhat azon állításunk, hogy hazánkban legmostohábban bánunk a közegészségügygel.

Sok vármegyében az 1876. évi XIV. t.-cikk intézkedései kellő figyelembe nem részesülnek, a körörségi intézmény sok helyütt elhanyagoltatik, mértföldekre terjedő területek orvos hiányában vannak; nem esoda tehát, hogyha a halálozások statisztikája nőttön-nő és a szegény — de adózó nép — soraiból szedi a legtöbb áldozatot, mely néposztály gyarapítására legnagyobb szükségünk van. Hisz ez a pórnép, ez a földművelő osztály képezi az ország zömét, ezen munkaerő nélkül parlagon heverne hazánk szép és drága földje, vagy — ha nem is egészen — de sok kár esnék ezen munkaerő csökkenése által.

Főfeladatunk tehát az volna, hogy a szegény nép egészségi állapota felett Argus-kezekkel őrkdjünk és minden tőlünk kitelhető eszközökkel odahassunk, hogy a törvénszabta intézmények szigorubb alkalmazása által az egészségügy fellendülését előmozdithassuk.

Ne várjuk be az ígért földjét, az ugynevezett államosítás korszakát, erre még nagyon soká kellene várunk, talán a vármegyék és községek rendezése idejéig!

Már pedig addig nem várhatunk, nem nézhetjük tétlenül a nemzeti erő pusztulását, hanyatlását. — Bis dat, qui cito dat!

A számos, üresedésben álló orvosi körök betöltése a vármegyék feladataihoz tartoznék, melynek keresztülvitele semmi nehézségbe nem ütköznék, hogyha — kivált az elszigetelt és exponált vidéken — oly dotatióval részesítenék, hogy ezen dip-

lomával bíró orvostudornak, a rangjához mérten adatnék meg a megélhetési mód. A kiirt pályázatok meddőségének főoka éppen a szegénytelen csekély dotációban rejlik; félre a szükkezűséggel, több megbecsülés az ily nehéz pályavégzetteknek. Kiseb körök és helyesebb felosztás és a legrövidebb idő alatt fel lesz mutatható a legszebb siker — a halálozások lényeges csökkenése.

Mily nagy jótétemény rejlik a kórházi intézményben, mennyi munkaerő adatik vissza ezen rendszeres ápolásban részesülőknek, mondanunk sem kell; következésképpen a vármegyék területein a kórházak szaporítása szintén lényegesen hozzájárulna közegészségügyünk fellendüléséhez. Az idő meghozza majd ezt is és a nép is, noha csak nehezen simul ujításhoz és új intézményekhez, idővel csak jóvoltát és célszerűségét állítja. Ezen eleintén mutatózó idegenkedés tehát nem szolgálhat okul az áldásthöz ügy elődázására, sőt serkentőleg kell, hogy hasson a mérvadó közegekre, kiknek egyik főfeladata közé tartozik a tudatlan nép művelése és ezen tudatlanságból való fokozatos felemelése.

Dr. Thomán Dávid.

Ne szeress . . .

Hogy az enyém vagy már
Megvallottad nekem
És én nem örülök
Csak sírok csendesen.
El-el csuklik szavam
S arcom könyvtől nedves,
Amint esdön kérlek:
Ne szeress, ne szeress.

Vad játékot úztem
Könnyen híveseddel,
Hamis színben láttál;
Oh! kérlek feledd el
A tarka képeket
És más oltárt keress,
En hazudtam neked,
Ne szeress, ne szeress.

Nincs bennem semmi jó,
Nincs bennem semmi szép,
Hazug a külszinem,
Hazudok mindenkép'.
Tivornyákban élek,
Szemem attól veres,
Csak bűnben fetrengem,
Ne szeress, ne szeress.

A multam nem dicső,
Jövőmben nincs remény,
S hogy nem soká élek
Nagyon jól érzem én.
Elfásult a szívem,
A vérem sem heves,
A vágyam is kihalt,
Ne szeress, ne szeress.

Lelkem is eladtam,
Az sem az enyém már,
Csak néha tér hozzám,
Akkor is hálni jár.
Nincs bennem semmi jó, . . .
De azért meg ne vess,
Csak felejts el szépen
S ne szeress, ne szeress.

iksz.

GONDOLATOK.

Mindaz, ki ismeri önmagát: féli az Istent.

Nincs nagyobb áldozat annál, mit saját önzésünk legyőzése árán kell juttatnunk másnak.

Az élet örömei ép oly mulandók, mint mulandó maga az élet.

Legnagyobb az a bánat, melyet végkép csak a halál simít el.

Ruttkay Béla.

Merengés.

Sötét szobában, hitvány gyertya mellett
Ülök elhagyva, árván, egyedül.
S míg elmerengek, küzködök, agyamra
Kisértő árnyak sötét serge ül.
A multam átok . . . egynehány ábrándos,
Színes kép benne — többi kárhozat. . . .
— Oh elfecsérelt drága ifjuságom
Hogy vissza többé senki sem hozhat!

Ha hinni tudnék! Bizni a jövőben,
Hevülni mindért, a mi jó s nemes;
Áldozni, tenni — hogyha volna tér,
Ha volna oly cél, mi arra érdemes . . .
Ej, mindhiába! A ki elhibázta
Életét botorul: magára vessen az;
S magába szállván, mondja megadással:
„Éltem, hibáztam; késő a panasz”. . . .

TIMÁR MIHÁLY.

Regénythéma.

Bárdos Istvánné, a gazdag kereskedő felesége, egy napon kétségbevonhatatlan bizonyítékokat szerzett a férje hűtlenségéről. Tíz éves asszony volt már és mégis úgy érezte, hogy összeroskad erre a fölfedezésre. Megtudta, hogy csak kéthónapos asszony volt még, a mikor viszonyt kezdett a férje egy rossz leánnyal és hogy még most is tart ez a viszony. Csordultig tele lett a lelke keserűséggel.

Tízennyolcz esztendőskorában ment Bárdoshoz vonzalomból; szeretni nem szerette Bárdost, de becsülte és hű maradt hozzá, mert tisztességes asszony volt. Huszonnyolcz esztendőskor volt, szépségének teljes pompájában, mikor ez a vihar lecsapott rá.

Először öngyilkos akart lenni a szörnyű fölfedezés után. Megundorodott a férjétől, ettől a hitvány embertől, a kinek hazugság egész élete, a ki hazudott neki folyton erkölcsöt, becsületességet, a mitől nem látta meg, nem akarta meglátni, hogy a férje köznapi ember.

Gyermekök nem volt. Eddig ki-mondhatatlan, epedő vágygyal kívánt gyermeket Bárdosné, most örült neki, hogy nincs.

Nem azt érezte, hogy most vigaszt találja benne, ha gyermeke volna, hanem azt, hogy gyűlölné a gyermekét is, a kinek az apja megrontotta az életét.

Az öngyilkosságról letett. E miatt az ember miatt nem öli meg magát. A férje elleni gyűlölet rohamosan kiölt belőle minden más érzést. Izzó poklot érzett magában, úgy hitte, hogy minden lelkiismeretfurdalás nélkül meg tudná ölni Bárdost. Maga is megijedt ettől a gondolatától. Egy elhatározás érlelődött meg benne. Megfogja alázni a férjét; megalázza súlyosabban és keservesebben, mint az megalázta, megrontotta őt.

. . . Bárdosnak közönyös arcot mutatott. Azt mondotta, hogy a feje fáj és nem engedte, hogy közeledjék hozzá. Így volt pár napig, a míg készen volt a tervével: megcsalni Bárdost és mégis tisztességes asszonynak maradni.

Réthy Géza jó nevű, fiatal író egy verőfényes májusi napon pompás hangulatban ödöngött a korszón. Elvezte a nehezen várt napsugarat.

Nyilott az orgona. Bódító illata átterjedt a házak falán, illattal töltötte meg a levegőt. Az utcán pompázó ruhákban asszonyok, lányok sétáltak.

Szemközt egy asszony jött vele, szép, szőke, kékszemű asszony. Réthy régebből ismerte Bárdos Istvánnét. Futólagos ismeretség volt, alig emlékezett rá vissza Réthy. Emlékezett

mégis az asszony oknélküli hangos kacagására, hirtelen elkomolyodására s eszébe jutott, hogy akkor, amikor megismerkedtek, a szép asszonyról azt hitte, hogy hiszterikus.

Ekkorra már közelébe ért Bárdosné, Réthy köszöntötte.

— Maga az Réthy, — szólt mosolyogva az asszony, — milyen rég nem láttam.

Réthy egy pár udvarias szóval válaszolt.

— Nem illik magától, hogy meg sem látogatott.

Már ekkor estefelé járt az idő, nagyon kevesen sétáltak arra.

— Haza kisér? — szólt újból.

Réthy, a kit kissé zavarba hozott az asszony bizalmas megszólítása, szó nélkül hajította meg magát. Eleinte közömbös dolgokról beszélgettek.

Azután Réthy férfi szokás szerint udvarolni kezdett, minden vágy nélkül, céltalanul, csak azért, hogy ne mondja unalmas embernek az asszony. Mikor látta, hogyan hallgatja szavát Bárdosné, valami kényelmetlenséget érzett magában. Nem volt elbizakodott ember, s nem kívánta, hogy udvarias szavait így fogadja a szép, szőke asszony. Másról próbált hát beszélni, de Bárdosné, mintha minden más iránt érzéketlen volna, nemcsak a szemével, de szóval is provokálta, hogy udvaroljon tovább. Réthy hát tovább beszélt és érezte az asszony testének melegségét, a mint menetközben egy pillanatra hozzásimult.

Mikor a lakásuk elé értek, Bárdosné megszorította erősen a Réthy bucsuzására nyújtott kezét. A keble lázasan emelkedett, arca pirban égett, a mikor szólt:

— Jöjjön be hozzánk egy kicsit, férjem nincs idehaza. Nos jöjjön, — szólt. A szava parancsnak beillett. Ezzel Bárdosné még mindig erősen szorította a félig vonakodó Réthy kezét, mire fölfelé indultak a lépcsőn.

Réthy nagyon különösen kezdte magát érezni. Ő tisztességes asszonynak tudta Bárdosné, a kinek férjét gazdag, de igen közönséges embernek tartotta. Ahogy a lépcsőn fölfelé mentek, önkénytelenül is arra gondolt, hogy az asszony — nem tudta miért — vele akar boszút állani a férjén.

Az ilyen bosszúállás nagyon közönséges dolog. Réthy is, a ki nem érzett különösebb vágyakat az asszony iránt, arra gondolt, hogy Bárdosné, erre az öt éppen nem lelkesítő célra más objektumot választhatott volna.

Mikor gondolkozásában idáig jutott, akkor már ott ültek a kis ebédli pamlagán. — Bárdosné egész közel ült hozzá. Réthy szorongó érzése mellett arra is gondolt, hogy milyen sokan lennének szívesen az ő helyén, s ez a gondolat megvigasztalta egy kissé. Gyöngéden csókolgatta az asszony kezét és feleje nyújtott kívánatos ajkát. Vágyat alig érzett e közben.

Az ajtót nyitva hagyta Bárdosné. Réthy észrevette és hirtelen leült. Mikor egyszerre lépéseket hallott a szomszéd szobában, hirtelen fölállott, hogy távol legyen az asszonytól, ha valaki belép.

Réthy nem volt gyáva, nem is magát féltette.

De Bárdosné nem engedte el. Minél inkább erőlködött Réthy, hogy karjaiból kiszabadítsa magát, annál jobban ölelte az asszony. Mindez egy pillanat műve volt.

Bárdos, ő volt az, a kinek lépte hallatszottak, belépett a szobába. Bárdosné még mindig erősen átölelve tartotta a Réthy nyakát, a ki már nem is erőlködött, hogy kiszabadítsa magát. — Olyan szorongásféle érzés vett rajta erőt, mikor a férj szegénytől, haragtól vörös arcát látta. Bár-

dosné nem ijedt meg. Inkább öröm látszott a szemében. Nem engedte el Réthyt, közönyös hangon szólt:

— Ez az ur a szeretőm.

Bárdos úgy tett, mint a férjek tesznek rendesen, hasonló esetben.

— Nyomorult, becsutott asszony, gyalázatosak! — így kiáltozott.

Réthy szabadkozni próbált. Nem tudta, hogy mivel mentse magát, mert minden ellene bizonyított, hát csak dadogott.

— De szavamra mondom, én nem . . . de higgye el, hogy nem . . .

Bárdosné közbeszólt:

— Ne hazudj, gyáva!

Réthy még mindig mentegetőzni próbált.

— De asszonyom, de uram . . .

— Takarodjék ki a házamból, kiáltott Bárdos. Réthyt kezdte érdekelni a képtelen helyzet. Fölebredt benne a novellairó, egy novellathémára gondolt a mikor azt mondotta Bárdosnak, hogy rendelkezésére áll.

. . . Bárdos egyedül maradt a feleségével. Izgatottan járt fel és alá egy pár percig, közben többször megrándult a szája, mintha beszélni, kiáltani akart volna. A kezét is fölemelte néhányszor, de azután ismét leeresztette. Látszott rajta, hogy erős küzdelmet viv magában.

Bárdosné ott állott ezalatt az ablaknál, kiszámított közönnnyel. Nézett az utcára, majd a férjét nézte megvető szemmel.

Egyszerre megállott Bárdos. Gyors léptekkel ment a felesége elé. Megállott előtte szoros közelségben, megragadta a kezét is; Bárdosné undorral töltötte el a lehelle. Hideg szemmel nézett a férje szemébe, mintha az egész dolog nem ő rá tartoznék. A kezét sem igyekezett kivonni a férje kezéből.

Csak egy pillanatig néztek farkasszemet. Azután Bárdos hirtelen elengedte a felesége kezét és szótlanul kisetett a szobából.

Megértette, hogy nem csalta meg a felesége . . .

Damjanovich Miklós.

Dal a keringőről.

A zene lágyan csengett-bongott,
A hang átfogta lelkemet.
Keringőztünk — s egy pillanatra
Olyan boldog voltam veled!

Szemednek tüze rám sugárzott,
Hogy' elmerengtem kék egén!
Kutattam fájó, vágó szívvel:
Mi lehet annak fenekén? . . .

Csöndesen ringtál karjaim közt,
Hallgattad forró szavamat, —
. . . S mutatta nekem pillantásod
Hogy a lelked hideg maradt!

A szívem elszorult! Ha tudnál
Olvasni sápadt arcomon!
Ah, mennyi lángzó szenvedély dül,
Viharzik által most azon. . . .

Ha értenéd: mit rejt e lélek,
Minő eszméknek hajloka,
Lélektelen, nyegle ifjaknak
Nem dobnád lelkedet oda.

— Hiába! Egy táncos vagyok csak,
Ki bókol únos-untalan,
Olyat beszél, mi nincs szívében,
Senki se' kérdi: ott mi van. — — —

. . . A zene lágyan csengett-bongott,
A hang átfogta lelkemet.
Nem értesz meg, ah, vége, vége! —
Isten veled, Isten veled! —

Kremmer Dezső.

— **Harang szentelés.** A legyebényei, közadakozásokból fölépített rom. kath. templom új harangjait folyó hó 14-én szentelik fel. A harangokat az ünnepélyes megszentelés után a toronyba helyezik.

— **Csodás eredménynek** nevezhetők a gyógyítás terén azon sikerek, melyeket a csúz és köszvényes betegek érnek el a hirneves **Zoltán-féle** kenőccsel. Oly betegek, kik évek óta különböző szereket és gyógyfürdőket eredménytelenül használtak és kísérleteket tettek a csodásnak nevezhető szerrel, meggyőződtek arról, hogy a **Zoltán-féle** kenőcs a csúz és köszvényes bajok biztos gyógyszere. Városunk lakosai közül is már sokan dicsérekedhetnek azzal, hogy e szer adta vissza nem remélt egészségüket, s meglehangu levelekben mondták köszönetet e szer készítője **Zoltán B.** budapesti gyógyszerésznek, kinél mint egyedüli készítőnél kapható. Üvegenként 2 korona.

— **Cirkusz.** **Dubszki** Venczel műlovardáját már felállította a tornaesernak melletti téren, a hol husvét első napjától, vasárnaptól kezdve naponként tart előadásokat. A lovardában több, kitűnően idomított ló van és a társulat személyzete is jeles erőkből van összeállítva. Legalább ezt a hirt vesszük Eperjesről, a hol a cirkusz társulat eddig működött. Hogy a várakozásnak meg fog-e nálunk felelni — legközelebbi számunkban megírjuk.

— **Elfogott tolvaj.** Még a folyó év február havában történt, hogy **Sorger Irmát, Strömpl Gábor** nagymihályi szállodatulajdonos sógornőjét,

mialatt a városból bérkocsin a nagymihályi vasuti állomáshoz hajtatott, meglopták. Egy kézi táskája 50 korona készpénzzel és 200 korona értékű ékszerrel tünt el mellőle. A rendőrség akkor kereste a tolvajt, de eredménytelenül. Most azonban — hosszabb nyomozás és megfigyelés után — elfogták a tolvajt. **Tóth Ferencz** ottani rendőr-szakaszvezető kinyomozta, hogy az eltűnt pénzt és ékszereket **Bobula József** jasloi (Galicia) illetőségű, Nagymihályban szolgálatlan álló bérkocsis lopta el, aki a károkat a vasúthoz kiszállította. A tolvajt letartóztatták és megindították ellene a vizsgálatot.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be **Mauthner** Odön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sótatéri” vagy a „Margitszigeti” fűmagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja **Mauthner** Budapest és a Margitsziget oly bámulatos méltó és gyönyörű sétaterei részére.

— **Csodálatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a **Balassa-féle** valódi angol ugorkatej használatával elérnek. Nehány nap után eltűnt az arcbrórról szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajot, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbrórt üdévé, finommá varázsolja. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is mint Angolországban az összes szépitőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 korona, hozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 korona és powder 1 K. 20 f. és 2 korona. Postán küldi **Balassa K.**

gyógyszertára Temesvár. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Földes Kelemen** aradi gyógyszerész szépitő szereiről általánosan ismeretes, hogy a Margit-crème nemcsak tisztítja és fehéríti az arcot, hanem puhává és bársonysimává is teszi. Erősítő és enyhítő alkatrészekből lévén összetéve mint higienikus szer is jó szolgálatot tesz. Margit-crème hatását növeli a Margit-szappan. Azok a hölgyek, akik rizsport használnak nagyon dicsérik a Margit-Hölgyport. Az arcot szárazon tartja s a naptól, széltől megvédi.

KÖZGAZDASÁG.

* **Állatok kivitele Ausztriába.** Zemplénnegyében Sátoraljújhegyből, valamint a nagymihályi járás Berettó és Dubróka községeiből az elterjedt ragadós száj és körömfajás miatt ezen betegségre fogékony állatoknak Ausztriába való kivitelét a belügyminiszter 12869 sz. hirdetményével megtiltotta.

* **Déli jég- és viszontbiztosító-társaság.** A Triesztben f. hó 9 én megtartott közgyűlésen előterjesztett és az 1902. évre szóló üzleti jelentésből a következő lényegesebb adatok emelendők ki: A jégbiztosítási ágazatban 3,739 626 korona volt a díjbevétel a tavalyi 3,699 255 koronával szemben, károk fejében 3,210,816 korona fizetett ki, míg az előző évben e címen kifizetett összegek 2,918 253 koronára rugtak. A tűz viszontbiztosítási ágazatban befolyt díjak összege 1,526 276 koronát tesz szemben az 1901 évi 1,154 033 koronával, míg a károk kifizetése

a kártartalékok figyelembe vételével 874 248 koronát igényelt az előző évi 799 487 koronával szemben. — A tűz-díj-tartalék 577 016 koronáról 766 038 koronára szaporodott és a díjbevétel 50%-ának felel meg. Jóllehet a jégbiztosítási üzlet veszteséggel járt, a tűz viszontbiztosítási ágazatban elért kedvező eredmény folytán és hála a tőke és a felszaporodott tartalékok után befolyt jövedelemnek a mérleg mégis 320 903 korona felesleggel zárul (hozzáadva a 24 890 koronányi nyeremény-áthozatot), mely módot nyújt arra, hogy az alapszabályszerű levonások eszközése után részvényenként 32 koronányi (8%) osztalék fizetessék ki. A nyereség és díjtartalékok 2,967 379 koronát tesznek, úgy hogy a társaság a teljesen befizetett 3,000 000 koronányi részvénytőke hozzászámításával összesen 5,967 379 koronára rugó biztosítéki alapok felett rendelkezik.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Cs. J. Helyben. A tudósítást jövő számban felhasználjuk e számra lapzárattal után érkezett.
D. A. Bpest. A mai számban közöljük a melléklet főhelyén. Üdvözlét.
F. D. Homonna. Aktualitásánál fogva most kapott teret.
T. M. Megyasszó. Utólagos engedelmével rövidíteni kellett.
R. Gy. né. Bpest. A tárcát vártuk, ha most el is maradt legközelebb ugyebár remélhetünk kapni.
Dr. Th. D. Ungvár. Köszönjük. Kért helyre lappellány ment.
Többeknek: Actualis husvétii dolgok, ha nem kaptak helyet a mai számban, nem voltak általunk felhasználhatók.

Kiadótulajdonos **Éhlert Gyula.**

H I R D E T É S E K

Gróf Schönborn Buchheim Ervin beregi m. uradalmából.

Szolyvai gyógy-forrás.

Dr. KÉTLI, Dr. BÓKAI, Dr. WIDERHOFFER tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánljatik: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; cukorbetegség, húgyhomok, epekő; a torok- és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomormegbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomorbajok ellen specificum

A Luhi Erzsébet gyógy-forrás. A gyomor rendetlen működésénél, gyomorsav túlságos képződésénél, gyomorégés, böfögés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitűnően beválk; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotába sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diatetikus víz; legüditőbb asztali víz, borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. — Kaphatók minden fűszerüzletben, vendéglőben s az uradalmi ásványvíz hérlősegnél Szolyván. (Bereg megye).

Egy- és többvasu ekéket, extirpatorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirneves szabadalm.

tolókeres „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne” aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecskavágókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E.

legrégibb hazai **MOSONBAN.** gazdasági gépgyár

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbe vételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztall bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt, 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona r.

416/1903. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a saujhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. I. 108/1. számú végzése következtében hivatalból képviselt Schaffer János budapesti lakos javára Gróf Hardenberg Aladár kis-toronyai lakos ellen 952 kor. s jár. erejéig 1903. évi február hó 20-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2400 koronára becsült következő ingóságok u. m.: bika és tehének nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a saujhelyi kir. járásbíró 1903. évi V. I. 108/2. számú végzése folytán 952 korona tőkekövetelés, ennek 1902. évi július hó 1-5. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 88 kor. 80 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kis-Toronyán végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközésére **1903. évi április hó 14-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Saujhely, 1903. évi márczius 22-én.
Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó,

A vidéki n. é. közönséget saját érdekében kérem, esotleges szíves megkereséseiket pontosan nevemre **Stark Mátyás** czímezni.

KÖLTÖZTETÉSEKET helyben, vidéken, vasuton, vagy tengelyen eszközöl szabadalmazott **butorszállító kocsijaival**

STARK MÁTYÁS
Sátoralja-Ujhelyben.

A butorok be- és kirakásáért kezességet vállalok.

Vasuton való költöztetésnél a butorkocsi használata díjmentes.

Fölötte fontos gyomorbajban szenvedőknek

Étvágytalanságot, gyomorbántalmakat, émelygést, főfájást rossz emésztés következtében, gyomorgyöngeséget, emésztési zavarokat stb. azonnal megszüntetnek a régi hirnevű **Brady-féle Máriaaczei gyomorcseppek.**

SOK EZER KÖZÖNŐ ÉS ELISMERŐ-LEVÉL.

Egy üveg ára használati utasítással 80 fill. kettős üveg K. 1'40.

Minden gyógytárban kaphatók.

Főraktár S.-A.-Ujhelyben: Kincsesy Péter gyógyszerárban a fő-utczán, Widder Gyula gyógyszerárban a „Magyar Koronához.”

Óvakodjunk hamisítványoktól. A valódi Máriaaczei gyomorcseppeknek kell, hogy védjeggyel és aláírással ellátva legyenek.

Arra figyelendő, hogy a régi hirnevű valódi Brady-féle Máriaaczei gyomorcseppeknek üvege 80 fill.-be, a kettős üveg K. 1'40-be kerül, míg az utazott és kisebb értékűek olcsóbb áron, leginkább 70 fill.-en kinaltatnak

Hirdetések
jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.

Földbirtokosok figyelmébe!

Birtokokról előnyös

törlesztéses kölcsönöket

5000 koronán felül és konvertálásokat díjmentesen közvetít a

Kassai Takarékpénztár

Kassa, Fő-utca 36. sz. a. a Dómmal szemben.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.

1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására.

1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz.

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonmani befestésére.

1 doboz ára 45 kr.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK czégnél **S.A.-UJHELY.**

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megpólis, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugassnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven elatják hazukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskátly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszre anélkül, hogy legkevésbé helyet is eloglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladaosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vo. alkotó szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.

1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóknak, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és uterósiúl. Fozamoknál, trak merevégenél stb., az idomlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható Ausztr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerüzletben és gyógy-üzletben. Főraktár: Kwizda Ferenz János kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. — magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

Csikó és

szarvasmarha legelő.

Gróf Széchenyi Sándor

önagyméltósága abarai gazdaságában csikók és szarvasmarhák legelőre felvételnek.

Fölvilágosítással szolgál Uporban

Hófer Flóris,
uradalmi tisztartó.

Zongora eladás.

Több rendbeli új és átjászott zongorák 70 frttól kezdve eladó. Czim: Udvardy Szaniszló S.-A.-Ujhely (dr. Szepesy ház).

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Ezer darab két éves csemete ára 6 forint, elegendő kétszáz méter kerítés örökítéséhez.

A csemeték 2 éves, egy méter magas, botvastagságúak. Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövény-növény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Nagyobb és kisebb birtokok, hegy-községek, legelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb. stb. a legolcsóbban egyszersmindenkorra kulcsal zárhatóan keríthetők körül. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékeltek.

Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, hogy nincsen az a ház vagy család ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Cim: Ermelléki Első Szőlőültetvény-Telep, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Új szabó-üzlet

Budapestről.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Rákóczy-utczán lévő Gyarmathy-féle házban egy — a mai kor minden kívánalmainak megfelelő

uri férfi divat-ruha szabó üzletet

nyitottam, hol is mindennemű angol és modern szabású férfi ruhákat a raktáron lévő legfinomabb angol, francia és honi kelmékből a legújabb divat szerint gyorsan és izlésteljesen készítek.

A fővárosban számos éven át gyakorlatilag szerzett tapasztalataimnál fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb izlésnek is megfelelek, mi-ért is számos látogatást és partfogást kérve maradtam

teljes tisztelettel

Sant Mór.

EPILEPSIA,

ki görcsök, ál- vagy más isdege bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a **Schwanen** gyógyszerertárhoz Frankfurt a M. honnan teljesen díjmentesen kap egy füzetet.

Ház eladás.

Sárospatakon, a Rákóczy-utca 246. szám alatt fekvő s néhai Szakácsy László örökösének tulajdonát képező ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást Sárospatakon a tulajdonosok bármelyike ad.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizü- ket és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kelemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja ugy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható.

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor. használati utasítással együtt.

Kapható:

ERDŐS JENŐ

gyógyszerésznél Egerben (Heves m.)

Richer-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, amely már több mint 35 év óta megbízható fájdalomcsillapító, kamazsok, kőzetek, szél és megfázások ellen. Súlyosabb utazások miatt bevált, láskor óvatossággal legyünk és csak a legújabb gyógyszerárnyékban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapestben.

Richer F. Ad. és társa,
csakaz. és kir. udvari szállítók.
Hudobisták.

Szent-ANNA malátalikör a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatu.

malátakeresü kiváló gyomorerősítő turistáknak s vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala

malátacakes kitünő táp- és teasütemény, elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják.

Főnti készítmények mind tiszta malátával készülnek, kitünő minőségűek, élvezetük kellemes s hatásban felülmúlnak minden ilyenmü gyártmányt. — Kapható csakis eredeti csomagolásban Sátoraljaújhe-lyben: **Malártsik György** utóda és **Nagy Ferencz** czégeknel.

Édes atyám **Szöllősy Arthur** sajáttermésű **tokaj-hegyaljai borainak** palackkonkinti eladását a következő árak szerint eszközölöm:

0-7 literes palackokban	könnyű peesnye bor	— kor. 60 fil.
"	jó	— kor. 80 fil.
"	könnyű szamorodni	1 kor. — fil.
"	nehezebb	1 kor. 50 fil.
"	II. nehéz	1 kor. 80 fil.
"	I.	2 kor. 20 fil.
0-5	két puttonos aszu	2 kor. 80 fil.
"	három	3 kor. 20 fil.
"	négy	4 kor. — fil.
"	öt	5 kor. — fil.

Palackokért darabonként 16 fillért számítok és ugyanannyiért visszaveszem.

5 üveg megrendelést díjmentesen hához szállítok.

Szöllősy Tivadar.
Kazinczy utca 508. sz. emelet.

Kapható: **Szabó Erzsikénél** kis trafik és **Rein István** czukrászdájában, helyben.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Boreladás.

Saját termésű 1889. évi szamorodni és asszú, valamint palackozott 1900. évi szamorodni bort üvegenként is eladok.

Van szerencsém a n. é. közönségnek ajánlani tisztán kezelt

BOROMAT.

Literje 36 krajczár.

Szabó Erzsi,
dohány- és szivar áruda.

Dókus Mihály,
sajuhelyi lakos.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató. Budapest, V. Váci-ut 30.

GYÁRTMÁNYOK: Kévekötegép „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévekötegfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362,000 gép.

MEGHIVÁS

A Bodrogközi gazdák fogyasztási és értékesítő szövetkezete

1903. évi április hó 26-án d. u. 1/23 órakor

Perbenyikben az iskolában

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszab. 35. §. értelmében ezennel meghívattak.

Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés.
5. Az alapszabályok megváltoztatása.
6. Az igazgatóság választása.
7. Felügyelő-bizottság választása.
8. Netaláni indítványok.

1902. évi december hó 31-én a tagok száma 497, üzletrészeinek száma pedig 761 volt; az év folyamán kilépett 267 tag 336 üzletrészszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Perbenyik, 1903. április hó 6-án

Az igazgatóság.

Első zemplén-megyei honi bútóraktár

S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat

vásárolni szándékozó n. é. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében a földszinten és az emeleten nyolcz teremben lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét helyszüke miatt tetemesen leszállított olcsó bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

Saját készítményű bútorraktár!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Sátoraljaújhelyben a Petőfi-utczában az ev. ref. parochia épületében

BUTOR-RAKTÁRT

nyitottam, a hol csakis saját műhelyemben készített bútorokat

árusítok. Raktáron tartok szalon, háló, ebédlő és uri szoba-berendezéseket. — Amidőn a n. é. közönséget előre is biztosíthatom pontos és szolid kiszolgálásról és a nálam készült bútorokért pedig jóállást vállalok, magamat a t. közönség b. figyelmébe és pártfogásába ajánlva vagyok

teljes tisztelettel

MAJOROS GYULA,

asztalos-mester.

Schicht-szappan

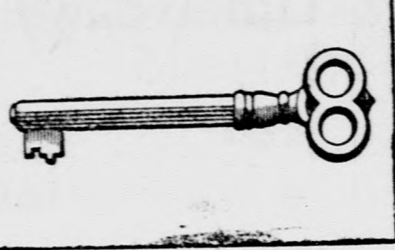
VÉDJEJY:

„SZARVAS“

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan. — Minden ártalmatlan kevértől mentes.

„KULCS“

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál kiváltképen ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és fenti védjegy valamelyikével birjon.

„HARZ“-vidéki legfinomabb nemesfajú dalos kanárik. (Trute törzs), nappal és este világításnál változatosan éneklőt 10 napi próbaidővel bárhová küldök utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett. Nem tetszőt kieserlelek vagy visszaadom a pénzt. — I. drb. kiváló példány him ára 30 kor. — I. oszt. a 20 kor., II. oszt. a 15 kor., III. oszt. a 12 kor. és IV. oszt. ára 10 kor. — A tenyészképes nőstények dbja 4 kor. — A madarak nem színik, hanem hangjuk tisztasága és kellemes énekképességük szerint vannak a fent érintett osztályokba sorozva. Különben valamennyien gyönyörűen énekelnek. Madaraim tartósabb énekesek a külföldiekénél, mert hazánk éghajlatához vannak szokva. A csomagolás oly kitűnő, hogy a madarak a legmagyobb hidegben is 5 napig utazhatnak a nélkül, hogy egészségük veszélyeztetnék. A madár egészséges megérkezéséért jót állok.

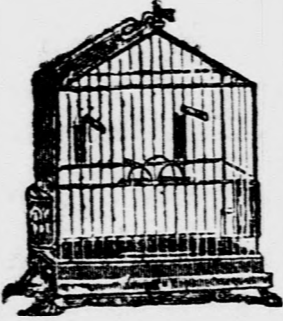
Továbbá ajánlom a dalosok kalitkáját (az itteni rajz szerint) ónozott sodronyból. nagyság szerint 4, 5, 6, 7, 8 és 10 koronájával; a csomagolás önköltségében számítom fel. Kanári eledel különként 80 fillér. — Kiváló gondot fordítok vidéki tisztelt vevőim rendeléseire s egyáltalában mindenki a legeslegkiválóbb kiszolgálásra számíthat.

Árjegyzék és utasítás ingyen.

Szíves megrendeléseit várva, maradok kiváló tisztelettel:

Csengeri J.

UNGVÁR, Honvéd-utca 16. sz.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Közegészségileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényes mintavédelem alatt áll.

Allein echter Balsam
des Dr. Schurzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pragrad
bei Rohitsch-Sauroon.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek, minden körös állapotaiban, enyhíti a hurutot, megszünteti a köpetet, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legérgebb bajokból is. 2. Kitűnő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a váltólázat. 4. Meglepően gyógyítja a máj, a gyomor s a béibetegségeket, különösen a gyomor, szélgyöcsöt. 5. Széliden mozditja elő a székélést s a vértisztulást, megisztítja a veséket, megzabadi a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatot tesz fogfájáskor, üres fogaknál és száprothadásakor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűffogést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, u. és régi forradásokra, orbáncz, kiütés, varak, megfagyott s megégett tagokra, ruh ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, kosvénny, füllájdalmat stb. Vigyázzunk tehát a zöld védjegyre amely itt fent látható. Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postaállomásra 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért. Bosznia és Herzegovinába 4 kor. 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved ön? Holott biztos reményt nyújtanak önnek a legvalószínűbb seb gyógyítására is és csaknem mindig a legfájdalmasabb és veszedelmes műtétet, sőt amputációt is kikerülheti a

Thierry A. gyógyszerész valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs alkalmaznak: a beteggyas nők fájós mellére, a tej lefolyás szorulásánál, a mellkeményedésnél, az orbáncznál s mindenféle régi bajnál, tátonóg lábsebeknél, a söcsuznál, dagadt lábknál sőt a csontszunál is; továbbá vágott-, szurási-, lő- és zúzott sebeknél; idegen testeknek, mint üveg és faszálka, homok, serét, tövis stb. kihuzására, minden kelés, kinövés, pokolvar és új képződéseknél, sőt még a ráknál; az új- és körömméregnél, hólyagoknál, sebesült lábknál, mindenféle égésbenél, megfagyott tagoknál, a hosszú fekvés által feltört bőrnél, nyakdaganatnál, vérkeleséknél és füllólyásoknál stb. — Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében 2 tégely csomagolással, beleértve a postai csomagolás díját 3 kor. 50 fillér. — Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Mindenki óvakodjék a hatáskülső hamisításoktól és jó arra ügyelni, hogy ha a tégelybe be van-e égetve a „Thierry Adolf Limite angyalgöygszerének Pragrad“ védjegye.

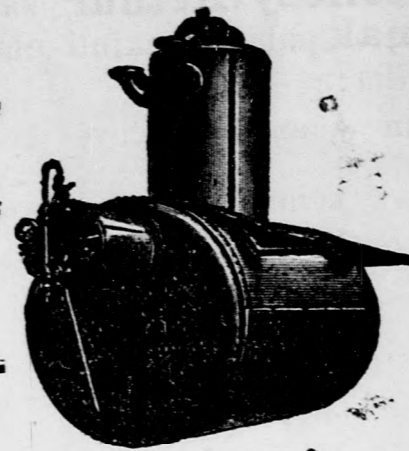
E két gyógyszerében föllumulhatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebb lesz annál értékesebb és hathatósabb és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát, az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az ovos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosan ajánlt hasonló de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb pénz dobjuk ki, hanem adjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható amellet teljesen ártatlan világhírű szernek, melyeknek minden családnál találhatónak kell lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódiann kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Órangyal-gyógyszertára. Pragrad Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész. Zágrában: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntödé

Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,

Szesztartályokat,

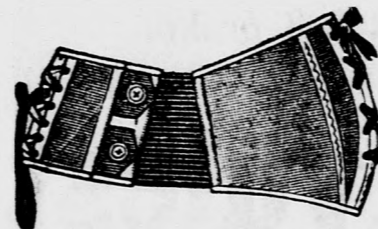
Viztartályokat,

Gőzgépeket,

szeszgyár berendezéseket,

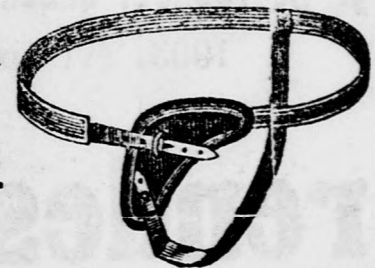
Malomberendezéseket.

SÉRVBEN SZENVEDŐK

forduljanak hozzám

teljes bizalommal.

30 évi tapasztalatom, melyet a külföld legnagyobb Orthopaediai és kötszer műhelyeiben szereztem, biztosítékot nyújt szakképeségemről, hogy a legelavultabb sérveknél is segítek. — Készíték kaskötőt, műfüzöt, egyenes tartót, púpkötőt, műlábát, kezeket stb.

Nagy raktár mindennemű betegápolási czikk és orvosi műszerekben, irigátor, ágy táj, éjjeli closet, Bidet, tej sterilizáló készülék Prof. Soxhlet szerint, valamint minden Gummi áru.

Valódi francia különlegességek discretio mellett.

Keztyük saját gyártmány, mérték szerint is.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BLUMBERG S. E. keztyűs és műkötszerész
Kassa, főutca 91. szám.

Rakovszky Sándor

férfi és női-ruha vegyítisztító, selyem-szövet gyanju-ruhafestő és guvelirozó intézete.

S.-A.-Ujhely, a vármegyeház háta mögötti Bercsényi-u. 45. sz.

Férfi és a női ruhák, tisztí egyenruhák, tavaszi és őszi felöltők, gyermek-ruhák, szallagok, csipkék, nyakkedők, szarvasbőr nadrág stb. elő nem sorolt tárgyak tisztításra elvállaltatnak. Minden megunt színű, vagy szinehagyott női és férfi ruhák, a tárgy minőségéhez képest minden divatos színben festetnek.

Ajánlom továbbá

Guvelirozó-gépeket

a n. é. hölgyközönségnek szíves figyelmébe. — Guvelirozni elvállalok: selyem, krep, batiszt, ternó, mol, muszindüszuárt, gázt, iluzient, dűschest, selyem-csipkéket, klotokat, u. m. egész női ruha aljakra, gyermek ruhákra, köpnyegre, schlafrokra, zsipon aljakra, diszkó-tényeket, betéteket és diszeket a legszolidabb árak mellett.

Guvelirozások kívánatra azonnal elkészítetnek.

Férfi- és női ruhák kívánatra a legrövidebb idő alatt olcsó áron tisztítatnak.

Férfi ruhák vasalása azonnal elkészítetnek.